

BV23.0048

Datum vergadering : 9 mei 2023

Aanwezig in de raadszaal:

Commissieleden:

WIJ Lansingerland : Jan Jumelet, Bianca Boonstra, Paul Zantman
Leefbaar 3B : Jan Pieter Blonk, Machiel Crielaard, Jean Paul Meuldijk
CDA : Frans Ammerlaan, Charles van Harn, Wouter de Ruiter, Michel Krieger (ipv
Wouter de Ruiter bij agendapunt 5a)
VVD : Christiaan Toussaint, Vincent Jumelet
D66 : Ronald van der Stad, Arjen van Berkel
CU : Arjen Hofman, Lenneke Maasland
GroenLinks : Marko Ruijtenberg
PvdA : Valmir Xhemaili, Nanno Scheringa
VOOR Lansingerland : Petrine van Olst

Wethouders : Simon Fortuyn, Michiel Muis, Titia Cnossen

Voorzitter : Nelleke Bouman

Commissiegriffier : Karin Koemans

Afwezig

VVD : Ivo de Graaf
D66 : Ineke den Heijer
GroenLinks : Jorgen van de Burgt, Menno Duk
PvdA : Hamid Azzouzzi
VOOR Lansingerland : Petrine van Olst

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter, om 20.00 uur: Dames en heren, vandaag weer de commissievergadering. Allereerst een heel hartelijk welkom aan al degenen die afgestemd hebben via de webcast op deze vergadering. Daarna zeker de leden van de commissie ruimte, wie ik hier allemaal links en rechts van mij zie zitten. Ik zie gelukkig dat alle fracties vertegenwoordigd zijn. Aan mijn linkerzijde de wethouders en aan mijn rechterzijde een wethouder. Op de publieke tribune zie ik ook de nodige ambtenaren zitten, die ik in een eerder stadium bij bepaalde onderwerpen al gezien heb. En ik zie de sprekers ook voor mij zitten, ook u een heel hartelijk welkom. Voordat ik aan de agenda begin, moet ik toch even iets kwijt en dat is het volgende. U heeft de nodige stukken ontvangen, die via de mail aan u zijn toegezonden. Ik heb begrepen, dat een aantal leden van de commissie, zeker ook ondergetekende als uw voorzitter, ik heb daar toch wel even wat moeite mee en ik zal u zeggen waarom. Aan het eind van de ochtend heeft u dat allemaal gekregen. Er zijn zoals altijd de maandelijkse actualiteiten op schrift gesteld en die kregen wij vandaag ook. Het is al meerdere keren gebeurd, dat wij iets niet ontvangen hebben of dat wij iets dezelfde dag en dan heel laat, om 19.00 uur bijvoorbeeld kan ik me herinneren, dat wij informatie krijgen. Ik kan me indenken als u

geacht wordt op de dag zelf nog te werken, niet als iemand net als ik een pensionado is, dan heeft u waarschijnlijk weinig tijd om het e.e.a. tot u te nemen. U weet dat er afspraken gemaakt zijn. De afspraak is, dat de info die u geacht wordt te krijgen van het college, dat deze het weekend voor de commissievergaderingen in het informatiesysteem gezet worden. Een goede voorbereiding is toch wel van belang, wilt u beslagen ten ijs kunnen komen. U wilt alle informatie hebben, ook de laatste informatie, waarvan geacht wordt dat u die tot u kunt nemen. Dan vraag ik aan het college om te zorgen voor een tijdige aanlevering van de stukken via de griffie. Dan heb ik nog een punt, bij de actualiteiten. U heeft het misschien ook gezien, ik hoop dat u het heeft kunnen lezen, dat is een collegebrief aan de formateur van de provincie Zuid-Holland van 26 april. Deze heeft u vandaag in uw mail mogen ontvangen. De griffie heeft die brief vanmiddag direct aan de agenda van vanavond geplaatst, dank aan de commissiegriffier. Ik was niet hier in huis, ook niet thuis, ergens in Amsterdam. Toen ik langs me heen zag komen wat er vandaag nog naar u toegezonden is, ik heb het tussen de bedrijven door moeten lezen. Ik mag gerust zeggen: ik was not amused, dat het allemaal wat laat is gekomen. Mijn oproep aan het college is: conform afspraken, die wij gemaakt hebben om ervoor te zorgen dan de informatie op tijd komt. Niet alleen aan de wethouders, maar het gaat ook wel breder, dat het op tijd verzonden wordt naar commissieleden. Dit even van mijn kant de mededelingen.

2. Insprekers

De voorzitter: We hebben een viertal insprekers voor vanavond. Ik ga uitnodigen meneer Ruygrok. Wat u aan ons gaat vertellen is al verzonden aan de commissieleden. U krijgt 5 minuten. Het gaat over de seniorenbouw, u gaat daar iets namens de club over vertellen.

Inspreker 1:

De heer Ruygrok: Goedenavond, dank u wel, voorzitter en leden van de commissie ruimte, dat wij als KSB - Klankbordgroep Seniorenbouw Bleiswijk- mogen inspreken bij het onderwerp Nieuwbouw De Snip. Mijn naam is Bert Ruygrok. Eindelijk, na 6 jaar, is het zover dat er een mooi en degelijk plan ligt. Wij zijn blij met de 11 appartementen voor inwoners met een zorgbehoefte en de 10 appartementen voor senioren midden in het centrum van Bleiswijk. In 2018 was de intentie er al, in oktober 2021 werd een voorlichtingsavond gehouden en nu ligt uiteindelijk, ter goedkeuring, het bestemmingsplan voor van wel liefst 492 bladzijden. Het duurt allemaal wel erg lang maar mogelijk krijgen wij straks een mooi en degelijk gebouw. Ondanks de 4 zienswijzen zijn wij er blij mee, hoe het er dan ook straks uit komt te zien. Jammer dat de Oudheidkundige Vereniging en Museum Bleiswijk er niet in komen, maar die hebben een heel mooi ander onderkomen gevonden. Wel zijn wij erg benieuwd naar het vervolg als dit pand er eenmaal staat. Wat gaat er straks gebeuren met de twee huizen achter dit gebouw en het Herstelhotel en het Medisch Hart? Veder hopen wij dat er naast dit plan ook een mooi plan komt voor de Lijsterlaan, Buizerdstraat en Merenweg en natuurlijk Lange Vaart en Korenmolenweg. Want nogmaals, het duurt allemaal wel heel erg lang. Bedankt voor uw aandacht.

De heer Xhemaili, PvdA: Dank u wel voor uw inspreken, meneer Ruygrok. Ik heb een korte vraag over die 2 huizen. Kunt u toelichten wat u daarmee bedoelt? De heer Ruygrok: Die 2 huizen? Achter het oude Rabobankgebouw, waar het nieuwe gebouw gaat verschijnen, daar staat nog het oude politiebureau met 2 woonhuizen. De vraag is: wat gaat daar straks mee gebeuren als het geheel allemaal klaar is?

Inspreker 2:

De heer Houweling: Geachte leden van de commissie ruimte, mijn naam is Gerrit-Jan Houweling en met mijn echtgenote woon ik sedert 1986 aan de Dorpsstraat 30 te Bleiswijk, recht tegenover De Snip. De mij gegeven tijd van 5 minuten gebruik ik graag om te reageren op de ambtelijke samenvatting en beantwoording van mijn opmerkingen m.b.t. het plan De Snip, temeer er op diverse opmerkingen zeer beperkt of niet wordt ingegaan. Een minder van belang zijnde punt is dat

de mening van de ontwikkelaar over zijn contacten met een aantal direct omwonenden voldoende wordt geacht. Mijn vrouw en ik, de meest dichtstbijzijnde bewoners aan de Dorpsstraat recht tegenover De Snip zijn daarbij al dan niet bewust, dat weet ik niet, niet door de ontwikkelaar benaderd. Mogelijk met het oogmerk om direct betrokkenen geen standpunt te hoeven ontlokken. De beantwoording van de opmerkingen over de parkeerdruk worden niet of nauwelijks inhoudelijk beantwoord. In de ambtelijke reactie wordt niet meer aangegeven dan dat de nog niet bekende uitwerking van de openbare ruimte aan de normen zal gaan voldoen. Ook over de kennelijke noodzaak tot het weg bestemmen van een deel van de openbare weg voor bestemming horeca/terras wordt geen standpunt ingenomen. De enige regelgeving is kennelijk, dat er dan horeca kan komen met een terras. Op geen enkele wijze wordt ingegaan op de noodzaak van de bizarre combinatie van horeca, zorgbewoners, oudere bewoningen en het naast gelegen gezondheidscentrum. Door geen algemene horeca, door slechts daghoreca toe te staan, onderschrijft het concept reeds dat horeca een echt vreemde eend in de bijt is. Evident is dat voor de realisatie van woningen met zorg er geen noodzaak is om ook horeca te creëren, veeleer dat horeca haaks staat op het beoogde plan rustige zorgomgeving. Indertijd is voor de inrichting van de Dorpsstraat duidelijk gekozen voor winkels aan de noordzijde van de bewoning en zorg aan de zuidzijde. Er zijn reeds 6 horecazaken gevestigd op de Plaats en op de noordelijke Dorpsstraat, zodat aan weer een winkel ondersteunend horecabedrijf geen behoefte is, omdat die nauwelijks op de zuidelijke kant verschijnen, winkelend publiek. Er zijn eenvoudigweg nauwelijks dagwinkels op de zuidzijde van de Dorpsstraat. De winkelloop is op de noordzijde en op de Plaats. Als oud bestuurder van de ondernemersvereniging Bleiswijk weet ik dat ten einde levensvatbaarheid van winkels, horeca en standplaatsen er veelvuldig is getracht in overleg met toen de gemeente Bleiswijk om geen onnodige scheefgroei te creëren. We trachtten een redelijke opbouw van gebruikers in de Dorpsstraat te creëren. Niet alleen de burgers hebben daaraan geen behoefte, als er winkels zijn die niet in gebruik zijn of komen te vervallen of die elkaar naar beneden concurreren, maar ook zeker de huidige horeca-exploitanten van Bleiswijk hebben geen behoefte aan scheefgroei. Een onnodige toename van horeca doet eerder afbreuk aan de vitaliteit van de Bleiswijkse economie dan dat het eraan bijdraagt. Een overkill aan horeca zal veeleer leiden tot verschraling van het aanbod en mogelijk zelfs gedwongen sluiting dan tot de gewenste vitaliteit. Nu heeft de gemeente de mogelijkheid om een ongewenste ontwikkeling tegen te houden en wordt er geen gebruik van gemaakt. Nee, er wordt slaafs achter de ontwikkelaar aangelopen. Ik heb ook iets gezegd over het aspect handhaving, ook daar is niet of nauwelijks op ingegaan. Op dit aspect wordt niet anders ingegaan dan dat er een beperkte bestemming is gegeven, kennelijk met de gedachte dat uitbaters en bezoekers zich er ook altijd braaf aan gaan houden. Dat is natuurlijk kortzichtig. Kennelijk wordt doelbewust nagelaten aan te geven op welke wijze er kan worden gehandhaafd. Regels stellen, die niet adequaat te handhaven zijn, zijn naar mijn mening zelf onrechtmatig jegens direct betrokkenen. De ervaring leert dat de thans voorgestelde regels niet of nauwelijks te handhaven zijn. Nog daargelaten dat het gemeentelijk apparaat er niet voor is uitgerust. Moeten ambtenaren ook na 19.00 uur de stoelen gaan tellen of de sluitingstijden gaan controleren? Nee, dat komt terecht op de direct omwonenden, die mogen bij te lang open houden van de kroeg en op het terras bijplaatsen van stoelen aan de bel gaan hangen bij de gemeente en in discussie gaan met de uitbater. Dat laatste is recept voor burenruzie. Het is ook een weinig aantrekkelijk beeld voor degenen die in de directe omgeving wonen om controle te mogen uitoefenen op een enorme beperking van de horeca-uitbater. Het resultaat van het toevoegen van horeca aan De Snip laat zich raden: veel discussie, handhavingsproblemen en verontruste bewoners, veelal kwetsbare ouderen. Geen problemen scheppen als die uit oogpunt van de ontwikkeling van De Snip niet duidelijk nodig zijn, dat zou het uitgangspunt moeten zijn. Resumerend: commissie, adviseer uw raad de bestemmingen horeca, terras en openbare ruimte te schrappen nu deze bestemmingen volstrekt onvoldoende zijn onderbouwd en ondoelmatig en volstrekt onnodig zijn. Immers, in strijd met het doel van De Snip. Ze veroorzaken hinder voor omwonenden en de gebruikers van De Snip, alsmede

zullen ze leiden tot handhavingsproblemen en de aantasting van de levensvatbaarheid van met name het horecabestand in Bleiswijk. Ik dank u.

De heer Xhemaili, PvdA: Ik heb een korte vraag aan de heer Houweling. Begrijp ik goed uit uw betoog en inspraak dat u ageert tegen horecagelegenheid in De Snip en niet perse tegen De Snip zelf aan zich. De heer Houweling: Niet tegen De Snip, daar heb ik geen moeite mee, daar kan ik zelfs nog begrip voor opbrengen. Ik vind het gebouw wel wat hoog, maar daar stap ik dan maar overheen. Maar ik vind de combinatie horeca, zeker in Bleiswijk, waar de horeca zich concentreert in het noorden van het dorp en in het zuiden is juist zorg geconcentreerd. Zoals u wellicht weet ben ik ook de initiator van 7 seniorenwoningen aan de zuidzijde, ik vind dat een heel slechte combinatie, temeer daar er ook een terras bij gecreëerd wordt, waar natuurlijk gewoon overlast uit voort komt. Het is weinig voor de hand liggend om ouderen, zorgbehoevenden, zorghotel, Medisch Hart te confronteren met horeca, daar waar het al in ruime mate voor handen is. Het argument van de vitaliteit, die er dan uit zou voortvloeien, dat het dan prettig zou zijn om te winkelen, dat is een argument dat hier geen opgeld doet. Bleiswijk is een gemeente van 11.000 inwoners, met 6 of 7 direct bij de kern gelegen horecabedrijven en ook nog een aantal horecabedrijven in het recreatiegebied, denk ik dat we redelijk tegen de overkill aan zitten.

De heer Van Harn, CDA: Dank meneer Houweling, voor het inspreken. Ik vraag me af, uw standpunt over de horeca, heeft u dat getoetst met de winkeliersvereniging? Denken zij daar ook zo over? De heer Houweling: Nee, dat heb ik niet getoetst met de winkeliersvereniging. Met name niet omdat ik op dit moment helemaal geen contacten binnen de winkeliersvereniging heb. Ik heb in het verleden in de ondernemersvereniging gezeten en ik heb mogen zien dat we toen altijd trachtten om een redelijk kloppend winkelbestand te hebben. Nu gaan we dus een extra horecagelegenheid creëren, waarvan ik denk: de noodzaak. Het uitgangspunt bij de beoordeling van het plan had moeten zijn: wat is de noodzaak om iets vreemd aan het karakter van het gebouw, namelijk zorg, en vreemd aan de omgeving, om dat toe te voegen. Dat diverse ondernemers daar een mening over zullen hebben, geen enkele ondernemers is geïnteresseerd in verlies van een deel van zijn omzet. Maar het toevoegen van nog meer horeca, de laatste tijd is er het nodige aan horeca gecreëerd aan de noordzijde van de Dorpsstraat, dat staat haaks op het idee dat dat tot meer vitaliteit van de dorpskern zou bijdragen. Dat gaat er bij mij bepaald niet in. De heer Van Harn: Uw antwoord is duidelijk, het is uw mening, uw visie. Dank u wel.

Mevrouw Boonstra, WIJ: Ik heb een vraag n.a.v. het feit dat ik voor mijn moeder heb gezorgd in de afgelopen paar jaar. Zij heeft in Crooswijk gewoond, waar een restaurant bij het huis is. De ervaring daar leert, dat mensen en hun familie het juist heel prettig vinden om inpandig een bakje koffie te drinken en van hun kamer af kunnen. Heeft u daar dan moeite mee? De heer Houweling: Nee, daar heb ik zeker geen moeite mee, maar dat is totaal iets anders dan wat hier voor staat. Hier is horeca gepland met als bedoeling om de vitaliteit van het winkelgebied Bleiswijk, wat zich met name in het andere gedeelte afspeelt, om dat te ondersteunen. Dat er in een verzorgingsgebouw een ruimte is waarbij de bewoners met elkaar een kopje koffie kunnen drinken, dat snap ik best. Ik heb in mijn eerdere toelichting ook gesteld: als je horeca gaat creëren, wat je commercieel moet uitbaten, kan je niet bestaan van de bewoners die zich daar ophouden. Dat is onmogelijk. Dan ga je toch een verschuiving krijgen, dan moet je ander publiek gaan opzoeken. De combinatie ouderen, zorgzoekenden en een echt uitgaanspubliek is geen logische combinatie. Dat inpandig met verzorging in een bejaardentehuis, als er bezoekers komen en dat ze gezamenlijk een bakje koffie met een gebakje kunnen eten, prima, geen enkele moeite mee. Maar dit is duidelijk externe horeca met een buitenterras, niet gericht op de bewoners, gericht op de vitaliteit van het dorp. Daar ben ik op tegen.

Inspreker 3:

De heer Van der Knaap: Geachte aanwezigen, dank voor dit spreekrecht. Op 12 april heeft architect Houweling in deze zaal een toelichting gegeven aan de commissie beeldvorming. Ik heb daar toch wel kriebels van gehad en dat wil ik even met jullie delen. Op het eind heb ik 3 concrete punten, die echt heel veel aandacht verdienen, toegevoegd. De PDF van 14 pagina's zag er mooi en gelikt uit, maar er zaten enkele onjuistheden in al dan niet opzettelijk. Het linker deel van het Medisch Hart Bleiswijk zou 10 meter zijn, maar dat is het niet. De nieuwbouw van De Snip wordt, als het bestemmingsplan goedgekeurd wordt, 10,5 meter, dat is een stuk hoger dan het buurgebouw aan de zuidwest kant van de nieuwe Snip. Dat klopt dus niet. De directe omgeving van de nieuwe Snip, Beatrixplein, de bewoners Wilhelminastraat en Bernhardstraat zijn in het geheel niet ingetekend geweest in die PDF, dus ook dat is niet juist. Dan stonden er 5 grote bomen in onze tuin, dat zag er heel mooi uit, een groen sausje over het plan, maar ze zijn volstrekt afwezig en ook niet gewenst, zulke grote bomen in onze tuin. Maar ze gaven wel een heel positief en groen idee van het plan. Dat wil ik gewoon even bijstellen: zo groen is het niet. Op pagina 4 wordt verwezen naar 2 bestaande pleinen die er al zijn. Die zijn er wel, die zijn openbaar en deze derde wordt als een pré gezien. Ruimtelijk geldt dat misschien wel, maar ze zijn niet openbaar en dat vind ik een wezenlijk verschil met die andere 2 pleinen, die in 1 zin genoemd worden. Het zijn 2 typen pleinen. Er is gezegd dat de buitenmaten van de nieuwbouw even groot zouden zijn als de bestaande bouw. Er is al een stukje gesmokkeld aan onze kant, ten nadele van ons. De poort tussen ons huis en de nieuwbouw De Snip wordt smaller. Dat wordt door ons zeker niet gewaardeerd. Dan hebben we een echt pijnpunt. Het is misschien stedenbouwkundig hartstikke mooi, de nok loopt parallel aan de Dorpsstraat, die geeft nadruk op de lintbebouwing. Het nokje loopt wat te ver door, zodat wij in onze achtertuin een stuk minder zon hebben in de avond. Als het nokje iets minder ver naar ons toe zou doorlopen, zou dat erg gewaardeerd worden. Het levert weinig kubieke meters op voor de nieuwe Snip zelf. Er is ook gemeld dat de bewonersavond op 5 oktober 2021 positieve reacties had opgeleverd. De vragen waren echt kritisch, de meeste zijn redelijk goed beantwoord, maar de toon van de aanwezigen was toch wel erg bezorgd. Ook na afloop waren er nog heel veel kritische aantekeningen. We hebben heel lang doorgepraat. De mensen die nagebleven waren, waren helemaal niet positief. Toch is het verslag dat naar het college is gegaan van positieve aard. Dat wil ik toch wel even rechtzetten. Het college is naar mijn idee verkeerd voorgelicht en is ook uitgegaan van die foute voorlichting. In de PDF van 14 pagina's, die bij de beeldvorming gepresenteerd is, is onze kant van het huis, de noordkant van de nieuwe Snip, steeds niet in beeld. Ik wil juist benadrukken, dat daar allerlei ramen komen, die uitzicht geven op ons privéleven. Dat werd een beetje weg gemoffeld in die presentatie. Dan wil ik nog even noemen, bij punt 9, dat er verrassingen komen. Dat kan, in 5 jaar tijd veranderen inzichten en zelfs regelgeving. Ceserno wordt vervangen door Cortese, dat is voetstoots aangenomen. Dat mag misschien als je een voorlopig koopcontract hebt. De zorgwoninkjes aan onze kant blijken nu ook aan demente mensen verhuurd te gaan worden. Daar heb ik geen moeite mee, maar wel even extra opletten, als ze ontsnappen en de openbare weg op gaan, dan kunnen wij als directe burens ook verrassende ontmoetingen hebben. Ik heb er niets op tegen, maar we moeten wel even opletten. Er zouden groepsruimten bij komen. Bij mij is er onduidelijkheid over de vrije sector appartementen, of daar nu wel of niet een zorgbestemming aan toegekend wordt. Het lijkt sociaal, maar het is commercieel. Door Bert Ruygrok is al gemeld, dat die huizen achter de nieuwe Snip ook aangekocht zijn. Dat wachten we in spanning af. De 3 concrete punten waar ik het over had in de inleiding zijn: het uitstekende puntje van de nok dient te vervallen, ik wil heel graag dat het college zich houdt aan de maximum afmetingen die in het nieuwe bestemmingsplan terecht kunnen komen en niet enige vrijheid nemen om daar overheen te gaan, het schijnt dat dat mag maar dat wil ik absoluut niet. Dan heb ik hetzelfde punt als de heer Gerrit-Jan Houweling over de handhaving, de naleving. Misschien dat dat meer een punt is voor de omgevingsvergunning, maar daar ben ik ook heel erg bezorgd over. Als er horeca, als bewoners of gebruikers over de schreef gaan, dat dat dan aangepakt wordt en dat er bij voorbaat al sancties genoemd worden: als je de tweede of derde keer te laat dicht gaat, dat je dan een voorlopig sluitingsbevel krijgt of iets dergelijks. Ik wil wel dat de naleving goed aangepakt wordt. Dank u.

De heer Van Harn, CDA: Dank, Ben van der Knaap, voor je inspraak. Ik vraag me af, in de voorbereiding naar vandaag zijn er veel bijeenkomsten geweest, waarbij je ook aanwezig was. We hebben 1 op 1 gesprekken gehad met deze en gene. Is daar jouw grief, jullie grief, m.b.t. het nokpuntje aan de orde geweest? Hoe is daarop gereageerd? De heer Van der Knaap: Nee, het is in de 1 op 1 gesprekken niet aan de orde geweest. Ik kan niet anders zeggen dat vanaf het begin er een redelijk compromis gevonden is over de hoogte van het gebouw, de nokhoogte het dichtsbij ons huis, dat is omlaag en verder van ons huis af gekomen, dus er is weldegelijk heel goed naar ons geluisterd. In die zin complimenten naar de ontwikkelaar. Maar het puntje van de nok is nog niet in detail besproken. De heer Van Harn: Dus eigenlijk breng je dat voor het eerst naar voren? De heer Van der Knaap: Ja, maar het is nog niet te laat.

Mevrouw Boonstra, WIJ: Ik heb een vraag m.b.t. uw punt 9. U zegt daar: de zorgwoninkjes aan onze kant lijken aan demente mensen verhuurd te gaan worden. Ik heb een beetje moeite met het woord dement. Ik zou liever spreken over mensen met een psychogeriatrische beperking. De heer Van der Knaap: U bent niet de enige, maar dat kost veel inkt. Mevrouw Boonstra: Dat mag zo wezen, maar ik vind het wel vriendelijker klinken. De heer Van der Knaap: U heeft gelijk. Mevrouw Boonstra: U heeft het over zorgwoninkjes, maar in de beeldvorming wordt duidelijk gesteld dat voor deze groepen mensen woonkamers komen, waar ze als groep eten en leven. Daarbij hebben ze hun eigen slaapkamer en badkamerruimte, dus je hebt eigenlijk te maken met een woongroep, wat je ook in het verpleeghuis tegen kan komen. Ik denk dat dat toch een betere beschrijving is dan hoe u het in uw verhaal stelt. De heer Van der Knaap: Ik zeg het in het kader van verrassingen. Dat was in het begin totaal niet aan de orde. Voor mij was het een verrassing dat nu wel die woongroep, die gemeenschappelijke woonruimte erbij is gekomen. In dat kader heb ik het genoemd. Mevrouw Boonstra: Waarom heeft u daar moeite mee? De heer Van der Knaap: Het is iedere keer wat anders, dat bedoel ik. Iedere keer hebben we een ander plan naast ons. Ik wou dat het een keer definitief was. Mevrouw Boonstra: Dat begrijp ik. Dank u.

De voorzitter: Meneer Van Dijk is er niet, maar hij had zich wel gemeld. Het ging over het thema verkeersveiligheid en over de Noordpolder. Geen meneer Van Dijk, helaas, misschien komt hij op een ander tijdstip nog.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 4 april 2023

De voorzitter: Geen opmerkingen.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De voorzitter: Rondvragen hebben ons niet bereikt bij de griffie. Vaststelling agenda: ik doe een voorstel aan u. We hebben een bespreekpunt en we hebben stukken ter advisering aan de raad. Gelet op de insprekers stel ik voor om 5.a te wisselen met het punt De Snip. Bent u het daarmee eens? Nou, geweldig, dan zijn we het daar over eens.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

6.a Vaststelling bestemmingsplan "Dorpsstraat 5-7 Bleiswijk (De Snip)"

De voorzitter: Er komt ter ondersteuning een ambtenaar naast de wethouder zitten, welkom. We hebben vrij recent een toelichting gekregen over De Snip van een aantal ambtenaren. Nu ligt het bestemmingsplan voor. Er waren 2 zienswijzen, in de tussentijd zijn er 4 binnen gekomen. De architect heeft een impressie laten zien van hoe het e.e.a. eruit zou kunnen gaan zien. Dat heeft geleid tot de nodige vragen. Er zijn ook technische vragen bij de griffie binnen gekomen, die zijn vandaag nog doorgestuurd en beantwoord. En we hebben net 3 insprekers gehad.

Mevrouw Boonstra, WIJ: Met veel belangstelling heeft onze fractie de beeldvorming gevolgd, waarbij ons een goede impressie gegeven werd voor de nieuwbouw van Dorpsstraat 5-7 in Bleiswijk. We waren blij verrast om te zien dat het nieuw te bouwen pand prima gaat aansluiten bij aan de ene kant het Medisch Hart en aan de andere kant de Dorpsstraat zelf. De nieuwe impuls, die bij Bleiswijk past. WIJ is voor deze ontwikkeling. Het komt tegemoet aan de WIJ-motie om meer seniorenwoningen te bouwen, dit is een goed begin, juist ook omdat er gebouwd gaat worden voor senioren. Dan hebben we het dus niet alleen over de appartementen, maar ook over het lagere gedeelte, waar woongroepen komen voor senioren met een psychogeriatrische hulpvraag. Voor ouderen die graag in Bleiswijk willen blijven wonen zeer van belang: wonen met zorg in je eigen dorp. Open, maar aan de andere kant toch beschermd. Daarnaast komt erop de begane grond daghoreca, niet alleen voor mensen die in De Snip komen te wonen, maar voor het hele dorp bereikbaar. Het verbindt oud en jong, bewoners en familie. Ik heb eigenlijk al aangegeven, dat ik in de afgelopen 2 jaar van dichtbij heb kunnen zien hoe belangrijk het is dat mensen samen met hun familie ergens rustig kunnen zitten en dan op hun gemak een kop koffie kunnen drinken of een broodje kunnen eten. Het maakt niet uit of het binnen of buiten is, maar het feit dat het kan, dat is belangrijk. Dichtbij waar de mensen verzorgd worden en thuis zijn. Die momenten zijn goud waard. WIJ is ervan overtuigd dat dit ten goede komt aan de mensen in Bleiswijk. Onze fractie is voor deze ontwikkeling en is er blij mee. Wij zijn dan ook voor vaststelling van het bestemmingsplan. Ik heb eigenlijk namens onze fractie wel een vraag, die vraag heb ik gisteren naar de wethouder doorgezet, zodat zij een antwoord kon voorbereiden. Dat heeft te maken met het volgende. In de PDF van het bestemmingsplan staat in de conclusie, dat de kans groot moet worden ingeschat, dat met de geplande werkzaamheden een behoudenswaardige archeologische vindplaats wordt geschaad en dat er geadviseerd wordt om een vervolgonderzoek uit te voeren. Archeologisch onderzoek kost tijd. Onze vraag is hoe de wethouder hier tegenover staat. Zou het college vervolgonderzoek uit laten voeren als blijkt dat dat het geval is? Voor wie zijn de kosten van een eventueel vervolgonderzoek, mocht er iets van archeologische waarde gevonden worden. Hierbij wil ik het even laten. Dank u wel.

De heer Crielaard, L3B: De heer Ruygrok zei in zijn inspreken: het dossier duurt al lang. Dat klopt. Wij zijn dan ook blij dat we hier vanavond weer over mogen spreken. Ik heb stukken gevonden uit 2019, toen werd het dossier een eyecatcher genoemd, er moest een eyecatcher komen aan het plein, een blikvanger in goed Nederlands. Maar als je de reacties op sociale media lees, dan denk ik dat het vooral fronsende blikken zijn. Ik moet eerlijk zeggen: voor onze fractie is het nog een worsteling. Dat heeft een aantal redenen, die zal ik delen. Het eerste is: dat er voldoende seniorenwoningen moeten komen, dat lijkt me evident, dat is super belangrijk, dat staat ook in ons verkiezingsprogramma als één van de belangrijkste punten. Ook de zorgwoningen voor mensen met psychogeriatrische hulpvraag, dat is ook belangrijk. Dat er iets moet gebeuren is voor ons evident, laat dat voorop staan. Maar dan het aangezicht. Ik moet zeggen: daar hebben wij toch moeite mee. Dat heeft een aantal redenen. Oud-collega Hoppenbrouwer heeft daar in 2018 ook vragen over gesteld. Toen vroeg hij o.a. naar de bouwhoogte, de vorm en toen kregen we een reactie van het college: het moet een kleinschalig, individueel karakter hebben. Als ik dan het ontwerp zie, denk ik: hoe sluit dit aan bij de antwoorden die we toen gekregen hebben. Meneer Toussaint heeft daar ook vragen over gesteld en ik was heel blij met zijn vragen. Hij kreeg antwoord dat het qua vormgeving zou aansluiten, maar ik mis nog een beetje in de argumentatie: hoe sluit het dan aan qua vormgeving? Dat wordt mij nog niet helder. Het wijkt ook sterk af van het voor ontwerp. Ik heb hem toevallig geprint. Het is een heel ander voorontwerp. Het was een plan, waar we destijds best blij mee waren: ja, hier kunnen we wat mee. Als je ziet wat het uiteindelijk geworden is, wat we nu bespreken, dan denk ik: dit wijkt sterk af. Wat is er in dat proces gebeurd en hoe zijn we tot dit ontwerp gekomen? Dat vinden we jammer. Ook de participatie, morgen wordt participatie uitgebreid besproken, dus ik ga er niet veel over zeggen, maar wel dat het me verbaast dat als je

de reacties leest op sociale media, dat er dan toch een discrepantie is tussen het aantal zienswijzen dat is ingediend, dat ik me wel afvraag: waar ligt dat aan? Is de drempel te hoog? Ik weet het niet, maar ik vond het opvallend. Derde en laatste punt is de horecafunctie. Wij denken dat een horecafunctie kan helpen, het kan goed zijn. Daghoreca kan bijdragen aan een bruisend dorp, mevrouw Boonstra heeft een goed illustrerend voorbeeld gegeven, dat het een mooie ontwikkeling kan zijn. Maar toch twijfels over de levensvatbaarheid. Wij willen niet dat er gebouwd gaat worden voor leegstand. Wij vragen ons af of er voldoende onderzocht is of dit wel levensvatbaar is. De rode lijn van mijn verhaal is dat wij toch echt wel twijfels hebben over dit dossier, of we het in de huidige vorm kunnen steunen. We gaan de tijd tot de raadsvergadering goed benutten om daar over na te denken. Ook een vraag aan de collega's, om met ons mee te denken, of we tot een beter plan kunnen komen. De heer Xhemaili: Hoor ik de heer Crielaard goed zeggen, dat hij een voorstander is van lagere bouw. Dat betekent ook dat er minder seniorenwoningen komen in De Snip. Aangezien in zijn verkiezingsprogramma staat dat ze juist voor meer seniorenwoningen zijn. Hoe rijmt dat met wat hij nu betoogt? De heer Crielaard: Dat rijmt heel goed met wat ik nu betoog. We waren wel blij met het voorontwerp en daar zaten evenveel woningen in. Mijn vraag is: hoe kan het, dat we nu een ontwerp hebben dat sterk afwijkt van wat er toen lag, wat we wel mooi vonden?

De heer Van Harn, CDA: Dank aan het ambtelijk apparaat voor de beantwoording van onze technische vragen. Het heeft lang geduurd, maar nu is het er: het bestemmingsplan Dorpsstraat 5-7 in Bleiswijk, oftewel bestemmingsplan De Snip. Een uitgebreid document en qua inhoud van het gebouw een mooie toevoeging voor Bleiswijk met zorg en seniorenwoningen. De CDA-fractie is content dat het vanavond voorligt ter advisering aan de raad. Maar qua vormgeving, daar is de CDA-fractie toch wel een andere mening toebedeeld dan dat we hebben gekregen, van de stukken. Er is naar onze visie teveel gekeken naar het voormalig gemeentehuis en naar bouwvolumes en ik zal toelichten waarom. De omgevingsvisie Lansingerland 2022 zegt het volgende over het dorpse karakter van Bleiswijk, ik citeer. Bleiswijk is de dorpse kern van de gemeente met een authentiek centrum. Ik citeer weer: de 3 kernen hebben elk hun eigen karakter en vullen elkaar goed aan. In de stukken wordt verwezen naar bestemmingsplan centrum Bleiswijk uit 2012. Daar spreekt men over diverse potentiële ontwikkellocaties langs de Dorpsstraat. Ik noem ze: locatie Vluchtheuvel, voormalige brandhorstlocatie, nu Hortus Fixus genaamd. En het Kranenburg winkel- en appartementencomplex. Deze 3 bebouwde locaties hebben alle een bebouwing met dakkap mee gekregen, dus geen platte daken. De vierde genoemde locatie in het bestemmingsplan centrum Bleiswijk gaat over het voormalig gemeentehuis. Wat ik hiermee wil zeggen is dat Bleiswijk haar eigen karakter en identiteit heeft. Op deze plek aan de Dorpsstraat van Bleiswijk past niet een kopie van het gebouw van Muller en Co uit Berkel, dat als voorbeeld is aangehouden. De CDA-fractie begrijpt dan ook niet waarom is afgestapt van het eerste ontwerp, waaraan de gehele zijde van de Dorpsstraat het te bouwen pand was voorzien van een kapconstructie. Naar onze mening heeft de ontwerper zich blijkbaar teveel laten leiden door bouwvolumes en door het voormalig gemeentehuis, een pand dat een uitzondering vormt, in plaats van te kijken naar wat gebruikelijke bouwstijl is in de Dorpsstraat van Bleiswijk. Opmerkelijk trouwens ook, dat op de website van Cortese Healthcare bijna al haar panden met platte daken worden uitgevoerd. Het zal u duidelijk zijn, dat de CDA-fractie voorstander is om het nieuwe pand een dorpse uitstraling mee te geven en dat middels kap of deels kapconstructie in plaats van een strak, plat dak en een strakke voorgevel. Geen strakke uitstraling aan de kant van de Dorpsstraat, maar een stijl dat hoort bij het karakter van de kern Bleiswijk. Aan de pleinzijde zou een pseudo (..) kap goed passen bij de bestaande bouwstijl van het voormalig gemeentehuis. Nu stop ik, want mijn vragen houd ik over voor mijn tweede termijn. Dank u wel.

De heer Van der Stad, D66: Al enige jaren worden wij keurig meegenomen in het herontwikkelingsproces van De Snip en hebben we ook input mee kunnen geven. Daarnaast spreken

wij over de wijzigingen op het bestemmingsplan en zeer waarschijnlijk ook wel over het achterliggende bouwplan dat het gevoed heeft. Een plek centraal in Bleiswijk en een plek waar iedereen wel mee bekend is. Zo deed het huidige pand dienst als bank, bibliotheek met simpele daghoreca, buurthuis, maar ook als servicepunt van onze gemeente. En binnenkort dus als nieuwbouw ten behoeve van een zorginstelling met diverse voorzieningen, die ten goede komen aan de leefbaarheid van het dorp. D66 is enorm gecharmeerd van het plan. We realiseren woningen voor zorgbehoevenden met voor deze mensen de voorzieningen dichtbij. Het plein krijgt een upgrade en potentieel weer wat aan- en doorloop middels de aanvulling van voorzieningen. D66 is met name gecharmeerd van het bouwplan en de manier waarop deze rekening houdt met de omgeving van de Dorpsstraat. Het straatbeeld gezien vanuit het noorden behoudt niet alleen, maar versterkt zelfs het dorpsgevoel en dat ondanks de toepassing van veel meer volume. Gezien vanaf het plein is de terug liggende entree begrijpelijk en de toegenomen massa meer inzichtelijk. Qua hoogte sluit het overal goed op aan, maar we willen wel een klemmend beroep doen op esthetisch vlak. Zorg dat het beter aansluit dan het vierkante blok, zoals deze nu wordt verbeeld. Denk aan toepassingen in Berkel centrum west en Muller, waar er meer met speelsheid en een dorps gevoel wordt gecombineerd. Voor D66 is dit plan echter een hamerstuk, waarbij we willen meegeven dat we blij zijn dat materialen zoals puin, metalen en hout worden hergebruikt. Dank u.

De heer Toussaint, VVD: De VVD staat zeer positief tegenover de functies in het plan van De Snip. Zeker voor de ouderen, de horecavoorziening en ook voor de mensen met een psychogeriatrische beperking, zoals mevrouw Boonstra het zo eloquent zei. Maar de Dorpsstraat is naast een Dorpsstraat ook een historisch lint. Wat dat betreft zijn wij net als een aantal andere partijen in dubio. Zoals we nu naar het ontwerp kijken, wijkt het zeer af van de eerste tekeningen. We zijn benieuwd naar de bijpassende vragen van de heer Crielaard, daar wachten wij als VVD nog even op af voor wij een beslissing nemen. Tot zover.

De heer Ruijtenberg, GL: Ik zal u even mee nemen naar de fractievergadering van gisterenavond van GL in Lansingerland. Als Berkelaar was ik in eerste instantie ontzettend enthousiast over dit plan. Het ziet er goed uit, het is mooi, het is netjes uitgevoerd. Maar als je in een fractie zit, waarvan de helft van de mensen uit Bleiswijk komt, dan krijg je heel andere geluiden te horen en die sluiten aan bij de woorden, die de heer Van Harn heeft uitgesproken. Het is mooi, we vinden dat er gebouwd moet worden, het past bij de doelgroep, daar moeten genoeg woningen voor zijn, maar hoe er gebouwd wordt past gewoon niet in de sfeer van de Dorpsstraat, het past niet in het dorpse karakter. Een puur plat dak oogt niet daar. Als je wilt bouwen in dorpse sfeer moet je iets doen met een schuin dak. Dat kan ook voor de helft en daarboven een stukje plat, zodat je ook ruimte hebt voor je waterhuishouding. Dat is wat we graag willen meegeven.

De heer Xhemaili, PvdA: Mijn fractie, de PvdA, hamert er al jaren op, dat wij sowieso veel moeten gaan bouwen en veel sneller, dus heel fijn dat De Snip nu ter besluitvorming ligt. Er is heel veel behoefte aan seniorenwoningen, dat is evident, daarom moeten we ook heel snel gaan bouwen. Tijdens de beeldvorming heb ik de vraag gesteld: wat betekent het feit, stel, we gaan lager in volume? Het antwoord van de ontwikkelaar of presentator was: er komen daardoor minder seniorenwoningen. Wat mijn fractie betreft, is dat een no-go. We willen heel graag zoveel mogelijk seniorenwoningen realiseren met daarin eigen kamers, voorzieningen, wat zeer positief is voor de mensen die daar komen te wonen. Het wordt duurzaam gebouwd en gesloopt, dat wordt er ook bij vermeld. Het wordt BENG, gasloos, circulair, dichtbij voorzieningen. Wat ook belangrijk is: dat het voorziet in de behoefte van Bleiswijkers, Bleiswijkse senioren en inwoners, dus dichtbij familie. Zorg dichtbij huis. Inspreker Houweling sprak over de horeca, dat hij dat niet als iets positiefs ziet. Wat mijn fractie betreft is het wel positief, gezien de ontwikkelingen in Bleiswijk in het algemeen: Lijsterlaan, Merenweg, Lange Vaart. Er komt een hoop nieuwbouw bij en dat zorgt ook voor

levendigheid is het Bleiswijkse dorp. Een aantal fracties geeft aan: het dorpse karakter. Eens en oneens. Als we kijken naar 100 jaar terug, toen zijn de huidige woningen ook niet perse in het dorpse karakter van toen gesitueerd. De ontwikkelingen gaan door, dat wil ik graag meegeven. Ondanks dat het groot oogt, vindt mijn fractie het heel goed en perfect in Bleiswijk passen. Ik wil ook meegeven, dat met de ontwikkeling van De Snip ook de mogelijkheid ontstaat. De heer Crielaard: Los van wat we als raad mooi of lelijk vinden, hebben we ook met elkaar kaders vast gesteld en ook antwoorden van het college gehad, waaronder dat er een kleinschalig en individueel karakter zou zijn. Ik wil aan de heer Xhemaili vragen: vindt u dit een kleinschalig karakter? De heer Xhemaili: Ja, ik vind dit perfect in Bleiswijk passen. Kleinschalig is subjectief, wat klein- of grootschalig is. Het voldoet aan de behoefte van wat er leeft in Bleiswijk. Een aantal jaar geleden is er een woonbehoefteonderzoek geweest, waarin naar voren kwam dat er behoefte is aan seniorenwoningen. Dit is een eerste stap, want de Lijsterlaan wordt ook ontwikkeld. Wat mijn fractie betreft is het een mooi begin. Waar ik was in mijn betoog: het zorgt ook voor doorstroming in het algemeen woonaanbod. Als senioren van een eengezinswoning verplaatsen, dat klinkt heel fout, verhuizen naar een seniorenwoning dan betekent dat dat jonge gezinnen en starters ook de kans krijgen om door te stromen naar een normaal huis. Wat mijn fractie betreft, is dat een positief neveneffect. Dank.

De heer Hofman, CU: We behandelen een mooi plan vanavond. De Snip is straks niet meer, er gaan hier 21 appartementen verrijzen: 11 zorgwoningen en 10 seniorenwoningen. Ik denk dat we het raadsbreed belangrijk vinden om specifiek voor deze doelgroep te bouwen. Vanuit de CU hecht ik er waarde aan om juist dit te benadrukken. Voor ons is het een grote prioriteit om senioren, juist die met een zorgbehoefte, goed te huisvesten. Bij bestemmingsplannen laten we ons meestal zo weinig mogelijk leiden door smaak voor wat er gerealiseerd wordt en meer door datgene wat er gebouwd wordt. Is het wenselijk, is het doelmatig, is er een goede belangenafweging gemaakt? Toch, bij dit plan worden er nogal wat kritische kanttekeningen geplaatst bij het uiterlijk van bouwplannen en daarom wil ik toch graag benoemd hebben dat ik eigenlijk wel enthousiast ben over het bouwplan dat voorligt. Een kwalitatieve impuls aan het centrumgebied van Bleiswijk. Er komt echt iets anders dan wat er nu staat. Er komt een pand, dat uniek wordt voor Bleiswijk. Maar als we alles wat uniek wordt, bestempelen als niet passend in de omgeving dan ontwikkelen we ook geen blikvangers. Ook de geplande functies met zorgwoningen en daghoreca kan onze goedkeuring daarbij goed wegdragen. We kunnen de beantwoording door de gemeente van de zienswijze goed nazeggen. Net als we de beantwoording van de overige zienswijzen goed kunnen volgen. Goed om te zien dat hier naar onze mening een zorgvuldig en nauwkeurig proces is gevolgd, ook met omwonenden en betrokkenen, die mogelijk aanvankelijk wat minder stonden te springen bij deze ontwikkeling. Ik hoor vanavond van insprekers, dat het soms wat minder goed is beoordeeld. Dat is jammer, maar dat verandert ons oordeel hierover niet. Wat ik ook goed vind om te zien, is dat er ook goed aandacht is voor de stedelijke waterhuishouding. De duiker binnen het plan wordt vervangen in overleg met het hoogheemraadschap. Wat ons betreft is dit ook een mooie kans om de waterafvoer van dit stuk centrumgebied te vergroten om zo piekbuien in de toekomst mede te helpen afvoeren. Wat de CU betreft een mooie ontwikkeling, die als hamerstuk naar de raad mag. Dank u wel.

De voorzitter: Ik hoor het archeologisch gebeuren, het nodige over de vormgeving, waarom de afwijking ten opzichte van een eerder ingediend plan. De vormgeving heb ik ettelijke malen gehoord.

Beantwoording college

Wethouder Cnossen: Dank aan de commissie voor het bestuderen van het plan, het is een heel pakket, en ook uw reacties daarop. De noodzaak om nieuwbouw in Bleiswijk te plegen ligt bij u

duidelijk op tafel. Dank ook aan de insprekers, die zijn gekomen en andere belangstellenden om te horen hoe wij dit met elkaar bespreken. Voorzitter, u kraakte een wat kritische nood aan het begin van de vergadering, over de beantwoording van vragen. Ja, klopt. Maar het is wel zo dat we vorige week, de vakantieweek, veel vragen binnen kregen, die niet op tijd beantwoord konden worden. Er zat wat vrije tijd van veel ambtenaren tussen. Wij hopen dat de volgende keer wel goed te doen, ik hecht er ook aan dat we met elkaar op tijd zijn. Ik hoop, dat de griffie dan ook tegen de vraagstellers zegt dat zij ook op tijd moeten zijn, want zij hebben ook een termijn. Dat is me even van het hart. Eerst even de vraag van mevrouw Boonstra over de archeologie, dat zit in een ander document, beantwoorden. Dank ook voor het van te voren stellen van deze vraag, want dat had ik uiteraard niet zo uit mijn mouw kunnen schudden, over het archeologisch onderzoek dat tijd kost, wil het college dat er ook aan besteden? We gaan met het bestemmingsplan een dubbelbestemming vast stellen. De uitvoering van grondwerkzaamheden behorende bij sloop- en bouwactiviteiten is gekoppeld aan de omgevingsvergunning, waarin dit ook is opgenomen. Er wordt voorwaarden gekoppeld aan het vervolgonderzoek als je inderdaad iets aantreft. Uitvoeren van werkzaamheden met een deskundig archeoloog terplekke. Als er kosten zijn, zijn die voor initiatiefnemer, niet meer voor de gemeente of ontwikkelaar. Dus ook kosten voor eventueel mogelijke vertraging. Mochten we iets heel bijzonders opgraven en het ligt een half jaar stil, laten we het niet hopen voor de ontwikkelaar en ook niet voor de senioren, maar dat risico ligt bij de ontwikkelaar. Een aantal van u had het over vervuilde grond en technische vragen gesteld: dat hoort bij de gemeente, want je hoort gewoon netjes over te dragen. Dit risico, als we het een risico mogen noemen, archeologie ligt bij de ontwikkelaar, maar er wordt zeker op toegezien via de omgevingsvergunning. Dat is de archeologie. De heer Xhemaili: Ik heb toch nog een klein vraagje. Het risico ligt bij de ontwikkelaar, maar stel: er wordt iets archeologisch gevonden, kan dat betekenen dat de bouw in gevaar komt? Of maakt dat niet uit, ook al wordt er iets archeologisch gevonden, met archeologische waarde? Wethouder Cnossen: Nee, er zijn allerlei regels voor. Ik ken dat nog een beetje uit mijn vorige gemeente Woerden. Als je daar een schep in de grond deed, lag er altijd iets robijns. Daar had je allerlei voorschriften voor. Of het moest conserveren in de grond, dus netjes bedekken. Of op een nette manier eruit halen en bewaren. Maar daar zijn regels voor. Dat we daar niet kunnen bouwen, dat lijkt mij uitgesloten om deze reden. Dan het beeld: hoe ziet het eruit? Een aantal van u, het allereerste programma, u heeft dat er nog bij gepakt, dat heeft een aantal van u aangehaald. Ook bij de inspreker kwam dat ter sprake. Het eerste schetsontwerp, ja, wij geven de ontwikkelaar, iemand die initiatief neemt, een aantal randvoorwaarden mee, dat heeft u kunnen lezen, passende bij Bleiswijk. Het eerste schetsontwerp was een visualisering van dat gewenste programma. Op dat moment, bij dat ontwerp, was er geen rekening gehouden met cultuurhistorisch waardevolle bomen, het deel overkluiste historische watergang en de parkeeropgave. Dat was een groot complex. We hoorden van de heer Van der Knaap dat het nieuwe ontwerp hem wel erg tegemoet is gekomen en vanuit zijn kant van de Dorpsstraat gezien ook heel mooi aansluit bij de bebouwing. Dat is de reden dat er na dat eerste voorontwerp overleg is geweest, de oude leilinden waren een heel belangrijk punt om te behouden, waardoor er een nieuw ontwerp is gekomen waar we het nu over hebben vanavond. Dat is de reden. De heer Crielaard noemde 2018: het moet een kleinschalig, individueel karakter hebben. We kunnen erover twisten of dat het wel of niet is, dat hoort u ook al tussen uw eigen commissieleden. In elk geval is dit de ontwikkeling geweest. Een aantal van u zegt: we zijn meegenomen. In 2019 is al de deal gesloten met de ontwikkelaar, dat hij daar zou gaan ontwikkelen. Ik ben wel heel blij, dat er nu iets concreets op tafel ligt. Het is een bestemmingsplan. U moet de bestemming goedkeuren. Uiteindelijk gaat welstand, die heeft er ook van tevoren naar gekeken, welstand gaat over het uiterlijk. Als u de kleur steen niet mooi vindt: daar gaat welstand over. U gaat over de bestemming. Bij de bouwhoogtes is goed rekening gehouden met de omgeving. Stedenbouwkundig is nagedacht over de aansluiting bij het plein richting het herstelhotel voormalig gemeentehuis. Of we dat nou wel of niet mooi vinden is inderdaad niet hier het gesprek, maar er is wel een hele mooie stedenbouwkundige onderbouwing

gegeven. Zelf mag ik het niet zeggen, ik heb ook smaak, maar ik vond bijvoorbeeld het metselwerk dat de heer Houweling liet zien heel erg mooi, daar heeft hij heel veel aandacht aan besteed en dat is ook een heel groot stuk van de uitstraling die er altijd blijft. De heer Van Harn: Dan toch even kort. Vindt u ook dat het past bij het dorpse karakter van Bleiswijk? Wethouder Crossen: Mag ik net als meneer Xhemaili ja zeggen? Ja, want daar is over nagedacht door deskundigen. Ik zeg het net ietsje langer, maar het antwoord is ja. Ik ga even langs de verschillende sprekers. De vraag van mevrouw Boonstra heb ik beantwoord over archeologie. De heer Crielaard, blij dat u ervoor bent dat hier voor senioren en zorg gebouwd wordt, maar hoe sluit het aan bij het voorontwerp. Daar heb ik het over gehad. Ik wil het met u nog wel even hebben over de participatie. U ziet een discrepantie tussen social media en zienswijzen. Ik wijs u er toch op, dat wij de afspraak hebben dat we bij bestemmingsplannen een zienswijze beantwoorden en dat we daarop laten zien wat onze reactie is. Ik zie dat er een beperkt aantal zienswijzen is binnen gekomen. Dat is zeer waardevol, juist heel erg goed, meneer Van der Knaap was ook bij de beeldvorming, dat stel ik zeer op prijs, want ook die kant van het verhaal moet je horen. Maar toch, het is een beperkt aantal zienswijzen. Zoals u beschrijft, op social media, dat ligt vanavond niet op uw tafel voor, bij mij ook niet. Ik vind het lastig om daar het gesprek over te voeren. U had het ook over de daghoreca. Inspreker had daar ook veel moeite mee. Wat mijn ervaring is met daghoreca, die ruimen gewoon op aan het eind van de middag, het personeel blijft ook niet langer. Ik vind het wel een soort angst die we nu hier neerleggen, die ik uit ervaring niet ken bij daghoreca. Overdag zijn daar mensen die koffie drinken, een broodje eten. Uitgaanspubliek, ja, misschien gaan ze in Bleiswijk overdag uit, dat kan, maar bij echt uitgaanspubliek heb ik echt een ander beeld, dat wil ik hier toch wel neerzetten. De insteek van mevrouw Boonstra vond ik heel erg mooi, dat je er naartoe kan gaan vanuit de zorg- en seniorenwoningen. Ook vanuit de Lijsterlaan kan men daar naartoe. Als wij twijfels hebben over levensvatbaarheid, dan moet u bij de ontwikkelaar zijn. Het is een ondernemer, die hier een plan indient, laat dat helder zijn. De initiatiefnemer bedenkt iets. Ik ga niet aan hem vragen: weet u wel zeker, dat u die woningen kunt verhuren? Dat is zijn businesscase, dat risico neemt hij. Dus de levensvatbaarheid van daghoreca, het is wel afgewogen, dat ziet u in het bestemmingsplan: is er voldoende ruimte voor, ruimte in gebruik, ruimte qua dorpsplein. Dat is afgewogen en op die manier zijn we tot deze conclusie gekomen in dit bestemmingsplan, want daghoreca is weldegelijk onderdeel van de bestemming, laat dat helder zijn. De heer Van Harn vroeg: vindt u het passen? U zegt: geen platte daken. En u heeft het over de kapconstructie. Er is hier de afweging gemaakt, stedenbouwkundig, dat dit een hele mooie constructie is met aan de ene kant de kleinschalige huisjes en een wat robuuster gebouw. Dat sluit dan weer aan bij de gebouwen die ernaast staan. Over een dorpse uitstraling kunt u allemaal zelf oordelen, dat ga ik niet voor u doen. Meneer Van der Stad, dank voor uw woordvoering, gecharmeerd, sluit goed aan. Inderdaad, u gaf het correct aan, uiteindelijk is het aan welstand om eventueel de vorm, de kleur of wat dan ook aan te passen. Wij beslissen in de raadsvergadering over de bestemming. Dank aan de heer Toussaint, dat u een positief verhaal had over de invulling van De Snip, maar ik begrijp uw twijfels en uw dubio. Ik hoop dat ik voldoende gezegd heb over de vorige tekeningen. De heer Ruijtenberg, hetzelfde gesprek, of het wel of niet past in de sfeer van de Dorpsstraat. Mooi dat u het gesprek binnen de fractie op die manier al gevoerd had. U had het ook over waterhuishouding als je een schuin dak zou doen. De waterhuishouding is ook voldoende besproken in het plan. Meneer Xhemaili, dank voor uw woorden, deze ondersteuning. Hetzelfde richting meneer Hofman. Dat is prettig. Ik hoop dat ik alle vragen beantwoord heb, anders hoor ik het graag in de tweede termijn.

Tweede termijn

De heer Van Harn, CDA: Ik had gezegd dat ik nog een paar vragen had en hier komen ze dan. In het bestemmingsplan staan maximale goot- en nokhoogtes genoemd en nu blijkt in de praktijk, dat er een collegebevoegdheid bestaat dat met circa 10% afgeweken mag en kan worden. Meneer Fortuyn

weet daar alles van, want die heeft ons dat een keer toegezegd bij de behandeling van het masterplan ULC, voormalig terrein Greenery. Mijn vraag aan wethouder Cnossen is: kunnen we hier afspreken, dat de genoemde hoogtes in dit bestemmingsplan in de praktijk niet overschreden zullen gaan worden? Juist om ook hier tegemoet te komen aan de zorgen van de direct omwonenden. Mijn tweede vraag. Uitzicht op de woning en de tuin van de familie Van der Knaap. Ik werd getriggerd, want het is waar wat de heer Van der Knaap zei. Er is een aantal dakkapellen gepland en die mensen hebben uitzicht op de burens, op de tuin, op de woning. Bij de ontwikkeling van Dammes in Bleiswijk kan ik me nog herinneren dat er in het kantoorgebouw melkglas voorgeschreven werd. Ik zie de wethouder knikken. Ik zou op zijn minst willen voorstellen om dat hier ook op te nemen om toch een beetje de privacy van de burens hier in bescherming te nemen. Een andere vraag die ik heb, de nokconstructie waar de heer Van der Knaap het over heeft. Mevrouw Boonstra: Ik heb toch eigenlijk even een vraag. Bestemmingsplan. Houdt u bij het bestemmingsplan het beeld voor ogen alleen voor meneer Van der Knaap of houdt u het algemeen belang in het oog? De heer Van Harn: Ik zit hier als commissielid en als raadslid. We zijn vertegenwoordigers van de bewoners van Lansingerland. Ik ga verder. De heer Ruijtenberg: Ik reageer op het voorstel van meneer Van Harn om melkglas te doen in het pand waar mensen wonen die een hulpvraag nodig hebben. Ik vind het mooi, dat hij het recht op privacy van de heer Van der Knaap wil beschermen, maar wil hij daarmee het recht op uitzicht van de bewoners daarmee ontnemen? Want dat is wel de vraag van mevrouw Boonstra: voor welk belang zit u daar dan? De heer Van Harn: Eigenlijk doe ik niets anders dan refereren naar een plan dat we een tijdje geleden ook in deze commissie en raad hebben behandeld, waar melkglas naar voren kwam en waar dat is toegekend. De heer Ruijtenberg: Kunt u het met mij eens zijn, dat dat een ander plan was, een ander pand, een andere bestemming, andere bewoners, dat je niet altijd alles 1 op 1 op elkaar kunt leggen van: als het één kan, kan het andere ook? Dat er echt wel verschil in zit waar het pand voor bestemd is? Wilt u dat honoreren? De heer Van Harn: De overeenkomst die hier speelt, is de privacy. Die speelde in het vorige geval en die speelt hier ook. Wat dat betreft zijn er wel overeenkomsten. Mevrouw Boonstra: Sorry meneer Van Harn, maar ik durf dat toch te betwisten. In het geval van Dammes gaat het om een kantoorpand, waar melkglas in geplaatst wordt. Hier hebben we te maken met een huis waar mensen wonen die een zorgvraag hebben. Zij hebben net zo goed het recht om naar buiten te kijken als meneer Van der Knaap ook. De heer Van Harn: Zonder in detail te treden, maar u heeft zelf ook gepleit, de mensen die zorg nodig hebben, hebben een gezamenlijke woonkamer. De kamers die ze hebben zijn voornamelijk slaapkamers. Ik kom toch even terug op de achttal lindebomen. Er wordt geadviseerd hoe daarmee om te gaan tijdens de sloop en tijdens de bouw. Mijn Vraag aan de wethouder is of dit advies ook als een verplichting opgelegd kan worden aan de projectontwikkelaar. Ook de vraag of deskundigen zullen handhaven tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Ik ga afronden. U zult uit mijn eerste en tweede termijn hebben begrepen, dat het voor de CDA-fractie nog geen hamerstuk is. Wij zullen ons beraden op een in te dienen amendement. Dank u wel.

De heer Ruijtenberg, GL: Waar ik in de eerste termijn nog wel kon aansluiten bij de woorden van de heer Van Harn, heeft hij me in de tweede termijn volledig verloren. De vergelijking willen maken tussen een kantoorgebouw en een gebouw waar zorg aangeboden wordt, waar aan de ene kant mensen werken en aan de andere kant mensen met zorg, dat is echt totaal quatsch, een ander woord heb ik er niet voor. Ik kan me ook niet voorstellen dat de heer Van Harn in zijn slaapkamer melkglas heeft, omdat hij er toch alleen maar slaapt. Dat is de vergelijking die hij hier nu maakt. Ik vind het echt bijzonder. In de eerste termijn hadden we wat vragen en ik had nog wat kunnen zeggen over de duurzaamheid. Dat er BENG gebouwd wordt, ja, we houden ons aan de wet, dat staat er eigenlijk, want BENG is gewoon een verplichting. Het is goed dat er circulair gebouwd wordt, maar er had meer bio-based gebouwd kunnen worden, maar dat is het volgende onderwerp.

Al met al, de wethouder heeft gelijk: het gaat over het bestemmingsplan. Wat dat betreft is het ook voor de fractie van GL een hamerstuk.

De heer Crielaard, L3B: Op een aantal punten is de wethouder voor ons duidelijk geweest. Nog een aantal puntjes staat open. Laat nogmaals helder zijn, dat die woningen er moeten komen, woningen voor zorgbehoevenden, woningen voor senioren, dat blijft voor ons evident. Waar we nog steeds mee worstelen, daarom kan het voor ons ook nog geen hamerstuk zijn, is de hoe-vraag: hoe gaan we het doen. Natuurlijk, de wethouder heeft gelijk, welstand gaat over de vorm. Maar wij besluiten bij het bestemmingsplan wel de goot- en nokhoogte. Als je de goothoogte lager gaat leggen dan de nokhoogte, dan gebeurt er weldegelijk iets met de vorm. Het voorontwerp is aangepast omdat er geen rekening is gehouden met de watergang, de leilinden die behouden moeten blijven. Maar dan vraag ik me toch nog steeds af: hoe kan het dan dat het van een plan tot een plan komt dat rigoureuus anders is? Dat blijft voor ons een lastige. Ik heb gezegd: het is een worsteling. Het blijft een worsteling, dus we gaan dankbaar gebruik maken van de tijd die we nog hebben tot de raadsvergadering om hier goed over na te denken. De heer Hofman: Ik wil hem wel scherp maken voor u en ook voor de verdere beraadslagingen in uw fractie. Dit plan in zijn huidige vorm bevat 21 woningen. Als we daar minder van gaan maken, dan gaat het uiterlijk aangepast worden, dat zou tegemoet komen aan wensen. Maar eigenlijk denk ik dat we het vanavond zo plat moeten slaan: het worden er of 21, dan gaat een ontwikkelaar hier vol voor. Of er komen er nul. Als het nou 21 of nul wordt, ik denk dat u de vraag op die manier moet gaan behandelen. Ik kan me niet indenken dat er een partij in deze raad is, die in plaats van 21 naar nul wil. Maar als u die keuze voorgelegd gaat krijgen, gaat u dan voor nul? De heer Crielaard: Nee, ik denk dat het antwoord helder is, we gaan voor die 21. Het mooie is, het voorontwerp dat in 2018 gepresenteerd is, toen hadden ze het ook over 21 woningen. Het enige wat ik zeg is: laten we met elkaar een beetje ambitie tonen om met een plan te komen dat past binnen de kaders, binnen het cultuurhistorische, de kaders die we met elkaar hebben afgesproken en laten we met elkaar als raad kijken hoe we tot een beter plan kunnen komen, dat gedragen wordt door deze raad.

De heer Xhemaili, PvdA: Ik ben weer als laatste aan het woord. Excuses, niet als laatste. Ik heb in mijn eerste termijn al aangegeven dat het een zeer positieve ontwikkeling is, 21 woningen voor senioren waar behoefte aan is. Volgens mij is de omslag, richting de heer Crielaard, juist gekomen omdat er vanuit het verhaal is gekeken naar de waterhuishouding, wat daaraan gedaan moet worden om dat in Bleiswijk te verbeteren. Ik zie het als werk met werk maken om het goed aan te pakken en dat vind ik ook een positieve ontwikkeling, dit bestemmingsplan. Maar al met al, wat de PvdA betreft zeer positief, een hamerstuk. De heer Crielaard, L3B: Die verbetering met dat water, is een plat dak in plaats van een schuin dak, waar zitten dan die verbeteringen? De heer Xhemaili: Waterhuishouding is heel breed. Blijkbaar is het gewoon beter.

De heer Toussaint, VVD: Ik wil de wethouder bedanken voor de toelichting, maar wat de VVD-fractie betreft zijn we nog steeds in dubio. We zouden graag met L3B en misschien andere partijen het er nog over willen hebben. Mevrouw Boonstra: Eigenlijk vraag ik me af waarom hij in dubio is. Wat is de reden? De heer Toussaint: Ik denk dat er heel veel andere mogelijkheden zijn om 21 seniorenwoningen te realiseren dan dit ontwerp, daar ben ik van overtuigd. Dat is daar de reden van. De heer Hofman: Ik wil toch even reageren. Andere mogelijkheden om 21 seniorenwoningen te realiseren. Seniorenwoningen realiseer je of in de hoogte of in de breedte of in de diepte. Waar zoekt u de ruimte? De heer Toussaint: Ik ga niet in de uitvoering zitten, ik ben ook geen architect, maar ik weet wel dat er zoiets wordt neergezet in een 19^e-eeuws lint, ik vind dat daar wat behoedzamer mee omgegaan moet worden. Mevrouw Boonstra: Meneer Toussaint, we leven in de 21^e eeuw en er mag best wat stedelijke ontwikkeling binnen Bleiswijk komen. Eigenlijk, als ik goed geluisterd heb naar een man die ik vanmorgen gesproken heb, had er nog wel een laag op gekund,

hadden er nog meer woningen kunnen komen, wat hem betreft. 21 woningen zijn te weinig. De heer Toussaint: Ik hoor hier geen vraag uit. Dat iemand zegt dat het nog hoger zou kunnen, dat zegt allemaal niets. Mevrouw Boonstra: Ik bedoelde ermee te zeggen, dat als wij nu dit bestemmingsplan goed keuren, dat we blij kunnen zijn dat er 21 plekken voor senioren komen, net wat meneer Hofman zei, anders worden het er nul. Welke heeft u liever: 21 of nul? De heer Toussaint: Het frame dat er een kubusvormig pand wordt neergezet aan de historische Dorpsstraat of dat het plat is en één en al weiland, daar stap ik niet in.

De voorzitter: De heer Hofman heeft geen tweede termijn nodig? Dan heb ik iedereen gehad.

Wethouder Cnossen: Ik ga de verschillende punten af waar nog een vraag bij was. De 10% afwijking, de collegebevoegdheid. Dat staat inderdaad in de bestemmingsplannen. Ik moet hier een toezegging doen dat we dat niet gaan overschrijden, dat is niet verstandig, om daar een toezegging over te doen. Op het moment dat het college wil afwijken, moeten wij dat onderbouwen. We gaan niet zomaar zeggen: joh, doe er maar 10% bij. Het is geen salami-verkoop. Het kan altijd zijn dat in de uitvoering en in de omgevingsvergunning blijkt dat er een kleine afwijking is, dan is het max 10%. Ik ga dus deze toezegging niet doen omdat er ruimte in de wet zit om die afwijking te doen. Ik begrijp heel goed uw oproep, ook wat de heer Van der Knaap daarover zei, dat hebben wij heel goed in onze oren geknoopt, maar dat is het dan. Meneer Van Harn, het melkglas, ik denk dat hier voldoende over gezegd is. We kunnen in kamers van mensen geen melkglas aanbrengen, dat lijkt mij voldoende hier besproken. Het grote verschil met het andere plan, we zitten in het centrum van Bleiswijk, het centrum heeft een andere functie dan een kantoor in een buitengebied dat naar een woning kijkt. Lijkt me voldoende. De bomen, u maakt zich zorgen over de bomen. Wij hebben een vrij strakke bomenverordening waar dit allemaal in geregeld is. Zoiets zet je ook in de omgevingsvergunning, dus er wordt gecontroleerd dat er zo gebouwd wordt, dat de bomen in stand blijven. Je kunt ze wel laten staan, maar ze toch zo behandelen dat ze niet in stand blijven, dus daarin is dat zeker geborgd. Gaat er deskundig gehandhaafd worden? Er wordt gewoon op toegezien door de gemeente dat dat goed gebeurt. Maar eigenlijk ben ik wel van de verantwoordelijkheid van degene die gaat bouwen, want mensen die aan het bouwen zijn in de dorpskern Bleiswijk hebben ook een goede naam te handhaven. Zij gaan niet zomaar bomen, waarvan gezegd is dat die in stand moeten blijven, op de één of andere manier weg halen of vernietigen, dus laten we ook die verantwoordelijkheid daar neerleggen en niet altijd op handhaving gaan zitten. Dat waren de bomen. De heer Van Harn: U bent misschien niet van handhaven, maar zoals het er nu staat is het een advies om de bomen te beschermen. Mijn punt is: wordt dat ook echt overgenomen? Wethouder Cnossen: Daarom verwees ik naar de bomenverordening, uw eigen verordening, daar is het e.e.a. in geregeld. Ik verwees naar een omgevingsvergunning, waar je dit soort dingen vast legt richting degene die gaat bouwen. U legt mij woorden in de mond: ik ben niet van handhaven. Ik ben een bestuurder, die er heel erg voor is om de verantwoordelijkheid ook in de samenleving neer te leggen. Handhaven is altijd maar een uiterste middel, de politie bellen schiet ook meestal niet op, want dan is het uit de hand gelopen. Ik ga ervan uit: iemand die zoiets moois in Bleiswijk gaat bouwen, doet ook zijn best om mooie bomen te behouden. Meneer Crielard, worstelen, u gaat over de bestemming goot- en nokhoogte. Eigenlijk is u door verschillende raadsleden de vraag gesteld: als het plan daarmee niet doorgaat? Dat zou ook mijn reactie zijn. Ik hoor u zeggen: als raad gaan we een beter plan maken. Dan zegt misschien de ontwikkelaar: joh, dan heb ik er geen zin meer in. En dan zitten wij met de oude Snip. Ik denk dat dat voldoende uitgesproken is door anderen. De heer Toussaint zit nog in dubio, met andere fracties bespreken. Ik denk dat ik de vragen beantwoord heb.

De voorzitter: Ik denk niet dat er een voltallig hamerstuk naar voren gaat komen, een aantal fracties gaat nadenken. Dat gaan we dus terug zien in de raad.

5. *Bespreekpunten:*

5.a Bio based bouwen biedt beduidende baten

De heer Ruijtenberg, GL: Ik heb heel even overwogen om het hele stuk voor te lezen, maar ik twijfel of ik dan aan 6 minuten genoeg zou hebben, dus ik heb besloten om dat maar niet te doen. Ik ga uit van de wijsheid, het vertrouwen van al mijn collega-raadsleden dat ze het artikel gelezen hebben en dat het college het gelezen heeft en dat ze alle vragen goed bestudeerd hebben. Daarbij kunnen ze bij punt 2 punt i meteen weg halen, dus dat scheelt een vraag die niet beantwoord hoeft te worden. Het is een klein foutje, het staat er dubbel in. Waarom bio based bouwen? Uiteindelijk, de traditionele bouw, zoals het nu is, is verantwoordelijk voor de uitstoot van heel veel CO₂. Bio based bouwen biedt heel veel belangrijke baten: je kan sneller bouwen, je kan op de plek starten met bouwen, zodat je sneller kunt bouwen. CO₂ wordt niet uitgestoten, maar is negatief. We denken dat het in Lansingerland, in alle bouwplannen die we tot dusver gezien hebben, in alle bestemmingsplannen, onvoldoende voor het voetlicht gebracht is. Als we in Nederland door zouden gaan met een carbonbudget en we zouden Wilderszijde gaan bouwen, we gaan Wilderszijde bouwen, dan zitten we al door ons budget heen met carbon. Dit is meer een oproep aan de collega leden, maar met name aan het college: neem ons mee, wat zijn de mogelijkheden, hoe kunnen we ervoor zorgen dat er meer focus ligt op bio bases bouwen, zodat we zeker in een landbouwgemeente als Lansingerland het voortouw kunnen nemen met dingen die hier lokaal eventueel geteeld worden. Dat is de korte toelichting.

De heer Krieger, CDA: Allereerst dank aan de commissieleden hier en mijn collega raadsleden, duo-raadsleden, dat ik even gast mag zijn in de commissie ruimte. Ik kan me aansluiten bij wat de heer Ruijtenberg heeft gezegd, ik zal u niet vermoeien door het stuk voor te gaan lezen, ik hoop dat u het gelezen heeft. Wat ik nog wel even mee wil geven, in verband met de toekomst. Dat staat niet met name in het stuk genoemd, maar daarvoor is bio based bouwen ook wel van belang. De toekomst van het bouwen zal uiteindelijk zijn: circulair bouwen. Bio based bouwen is natuurlijk uitermate geschikt daarvoor. Het besprekstuk spreekt voor zich. De CDA-fractie hoort graag van alle andere fracties, maar met name ook van het college, hoe zij hierover denken en of zij hierover mee willen denken in het kader van de reeds beroemde binnen Lansingerland nieuwe bestuurscultuur. Wij horen het graag van u.

De heer Scheringa, PvdA: Ik begin direct met de vragen. Herkennen voordelen bio based bouwen: ja, die voordelen herkennen wij en die moeten ingezet worden naar onze mening. Maar zijn er ook nog andere bestaande manieren, bestaan die of worden die ontwikkeld, waarmee klimaatneutraal bouwen mogelijk is? Bijvoorbeeld hergebruik van materialen, als je een gebouw afbreekt met de materialen een nieuw gebouw bouwen. Bij TNO Delft had ik gelezen dat je met puinhoop duurzaam beton kunt maken, wellicht is dat ook iets. Daarnaast is het natuurlijk belangrijk dat het bouwen an sich ook klimaatneutraal wordt. Een bio based huis bouwen met ronkende diesels is natuurlijk niet echt de bedoeling. Klimaat neutraal bouwen is dan ook een groter plaatje dan alleen bio bases bouwen, alle kansrijke initiatieven zouden eigenlijk aandacht moeten krijgen naar ons idee. Kans om een impuls te geven: de lijst die opgesomd is, is vrij uitputtend, dus ik heb niet direct een aanvulling erop. Als ik mag cherrypicken, wat mijn fractie aanspreekt is grondbeleid, zeker in combinatie met sociale woningbouw. Financiële en fiscale stimulering, het extra belastingen van niet klimaatneutraal bouwen als er een duurzaam alternatief is, dat extra belastingen, daar is mijn fractie niet op voorhand tegen. Die stond er niet in. Een beetje: belonen goed gedrag of bestraffen slecht gedrag. Betalen als je niet duurzaam bent, dat vindt mijn fractie geen gek idee. Tenslotte samenwerking, samen met 3B Wonen klimaatneutrale woningen realiseren dat lijkt ons prima, een heel mooi punt. Andere ideeën en behoeften, ja, wat voor mijn fractie belangrijk is, is dat bio

bases bouwen voor iedereen toegankelijk is. Dus klimaatneutraal bouwen moet niet duurder zijn dan vervuילend bouwen, als ik het zo mag noemen. Idealiter zou het nog goedkoper moeten zijn. Er is alleen nu nog steeds een wooncrisis, wat we wel moeten voorkomen is, dat als we nu gaan inzetten op bio based bouwen, dat we dan vertraging gaan oplopen in woningbouwprojecten. Dat is een beetje een dilemma voor ons. Wat mijn fractie betreft gaan we nu zo snel mogelijk en zoveel mogelijk klimaatneutraal bouwen, bio based of op andere goede klimaatneutrale manieren, om de woonopgave en de zorg voor het klimaat te waarborgen en zo een fijne omgeving voor ons allemaal te maken. Dat was het, dank u wel.

De heer Blonk, L3B: Sta mij toe, dat ik niet het vraag/antwoord lijstje helemaal langs ga lopen. Laat ik met de samenvatting beginnen. L3B is voorstander van zoveel als mogelijk bio based bouwen. Dat is ook het kader, dat wij graag mee willen geven aan het college. Bio based bouwen, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van veelal hout en restproducten uit land- en tuinbouw, heel goed als dat allemaal zou kunnen lukken. Ik heb het idee, dat het echt kan lukken. De 23 bespreekpunten, daar uitgebreid op ingaan, dat doe ik dus niet. Wij zien dat er heel veel uitvoerende zaken in zitten en die wilde ik toch maar bij het college neerleggen. Het kader mee geven zoveel mogelijk bio based bouwen, dat kunnen we meegeven en dan moeten zij maar uitzoeken hoe ze dat gaan doen, want daar is mijn fractie niet voor. Is het mogelijk om bio based te bouwen? Jazeker, dat denken wij. Hout is via bosbouw voldoende aanwezig in Europa. Producten en restproducten uit onze land- en tuinbouw zijn ook heel goed bruikbaar. Graag wil ik de fracties van het CDA en GL bedanken voor deze agendering n.a.v. de beeldvormende presentatie, neem ik aan, van Norbert Schot op 15 februari van dit jaar. Tot slot. In het bespreekstuk onder punt 2.g de derde bullet met het kopje 'land- en tuinbouw' staat, dat vind ik heel amusant, ik ga citeren: lokale ketens bouwen, waarbij lokaal gewasproductcombinaties ontstaan met winst voor boer, bouw, burger. BBB. Wie had zich dat voor kunnen stellen, dat dat hier in deze raadszaal komt, die politieke partij.

Mevrouw Maasland, CU: Dank aan de fracties van het CDA en GL voor het agenderen van dit bespreekpunt over BBB. Ik zou willen zeggen, dat het op meerdere manieren mooi inspeelt op de actualiteit, maar dat zorgt misschien ook weer voor verwarring. Principeel zijn we heel enthousiast over bio based bouwen. Het is een goed voorbeeld van goed rentmeesterschap. Het gebruik van natuurlijke materialen, hier zuinig mee omgaan en de aarde niet uitputten. Tegelijkertijd hebben we nu de opdracht om zoveel, snel en betaalbaar te bouwen. Hoewel betaalbaarheid niet in het geding hoeft te komen, weegt op de korte termijn het bio based bouwen als nieuwe standaard misschien wel niet op tegen de noodzaak om vooral snel te bouwen nu. Voor bestaande woningbouwprojecten zien we daarom sowieso geen mogelijkheid om bio bases bouwen als norm op te leggen. Dat betekent overigens niet dat de ontwikkelaars hier zelf al niet mee aan de slag kunnen gaan, integendeel. Waar deskundigheid en middelen aanwezig zijn om bio based bouwen al te starten, kunnen we dit met elkaar alleen maar toejuichen. Dat brengt me wel direct bij onze rol in verhouding tot de uitvoerende partijen. We zijn wat huiverig met erg op de uitvoering te gaan zitten, zeker met alle kaders die we nu in de bestaande woonvisie en die we al in andere beleidskaders hebben meegegeven. We verwachten dat bio based bouwen hier op de korte termijn een toegevoegde waarde aan zal geven, sorry, op de lange termijn, maar op korte termijn misschien wel een groot risico is voor het tempo waarin er gerealiseerd kan worden. We vragen ons af op wat voor termijn bio based bouwen dan ook haalbaar zou zijn. Voor zover het wel haalbaar is, is het dan ook wel nodig om het in al die verschillende beleidsstukken te verankeren. We vinden het zeker interessant en het uitzoeken waard, zeker dingen als de groene leges. We kunnen ons dus weldegelijk vinden in de ambitie die uit het bespreekstuk komt, maar we zien eerder mogelijkheden om het bijvoorbeeld als uitgangspunt mee te nemen in de woonvisie voor 2025, dan is er genoeg tijd om e.e.a. uit te zoeken en beslagen ten ijs te komen als de uitvoering aan de orde

komt. Samengevat wil ik antwoord geven op de vragen van de fracties. We herkennen zeker de voordelen van bio based bouwen. Als het om de tweede vraag gaat: we zijn dus terughoudend met verankeren in allerlei documenten, ook omdat we een grote rol voor de uitvoerende partij hierin zien. We willen voorkomen dat BBB een remmende werking gaat hebben op de woningbouwopgaven. Verankering kan mooi zijn mits we, en dan vooral de uitvoerende partijen, er ook klaar voor zijn om bio based te gaan bouwen. Als vraag heb ik daarom aan de indieners: aan wat voor termijn jullie zelf denken, hebben jullie daar een beeld bij? En aan de wethouder de vraag: wat het college ziet voor termijn om dit te gaan realiseren en wat de impact en risico's zouden zijn als we dit soort dingen gaan vastleggen. Is vertraging bijvoorbeeld een groot risico? Is er een potentie dat uitvoerders zich dan gaan terugtrekken, omdat het misschien niet haalbaar is? Daar zijn we nog wel benieuwd naar. De conclusie voor ons is dus dat het laatste woord hier zeker nog niet over gesproken is, we zien veel mogelijkheden en mooie kansen om bio based bouwen in Lansingerland te gaan toepassen. Dank u wel.

De heer Zantman, WIJ: Laat ik beginnen met te zeggen dat dit bespreekpunt zeker onze interesse heeft. Onlangs heb ik op de Oostland-dag nog uitgebreid met mensen van Living Lab gesproken en met name hun ideeën over bepaalde reststromen spreekt ons in ieder geval heel erg aan. Hoe mooi is het immers als we lokaal afval kunnen gaan verwerken en dat we daar duurzame bouwmaterialen van kunnen maken. Dus ja, wij herkennen zeker de voordelen van bio based bouwen, mits er natuurlijk wel wat zaken gegarandeerd kunnen worden. We moeten vooral denken aan zaken als bouwkundige haalbaarheid, bouwveiligheid, brandveiligheid, levensduur, betaalbaarheid, productiekosten en niet in de laatste plaats de volksgezondheid. Onze fractie worstelt wel met de vraag in welke zin we bio based bouwen in de toekomst een impuls kunnen geven. We moeten immers uitkijken, dat we niet op de stoel van de ontwikkelaars gaan zitten of hen gaan verplichten om allerlei ingewikkelde bouwtechnische vraagstukken op te lossen. Wellicht kunnen we op de lange termijn starten met een kleine pilot, bijvoorbeeld in combinatie met 3B Wonen, zodat we goed in kaart kunnen brengen waar de pijn- en/of knelpunten zitten. Dit ook voordat we dit daadwerkelijk gaan verplichten bij nieuwbouwprojecten en het gaan verankeren in bestemmingsplannen. We zien dan ook op voorhand meer in het stimuleren door het verlagen van de bouwleges en goede voorlichting. Bij deze voorlichting kunnen geïnteresseerden dan ook gelijk goed wegwijs worden gemaakt in subsidie. Het is ook zeker goed om dit te zijner tijd regiobreed op te pakken en misschien liever nog breder, zodat we niet onnodig het wiel aan het uitvinden zijn. Dit is echter wel voor de lange termijn. Op de korte termijn zou onze fractie graag meer informatie willen over de genoemde zaken. Met name over de technische en financiële kant weten we in onze ogen gewoonweg nog te weinig. Wellicht dat bijvoorbeeld een hybride vorm van conventioneel en bio based bouwen ook een alternatief kan zijn. Graag zouden we dan ook middels bijvoorbeeld een extra beeldvorming wat extra worden bijgepraat door specialisten van de technische universiteit of een bouwbedrijf dat hier reeds ervaring mee heeft. Dit alvorens wij een fiat kunnen en willen geven over een eventuele pilot, voor nu is het echt nog te vroeg. Dank u wel.

De heer Van Berkel, D66: Dank aan GL en CDA voor het agenderen van dit onderwerp. Ik zal niet alle vragen één voor één afgaan. Het is fijn dat we de punten a tot en met h inmiddels in één kunnen vatten, maar door mijn antwoorden heen kunt u ook de vraag erbij zoeken. Lag de focus voorheen bij duurzaam bouwen heel erg op het terugbrengen van het energieverbruik door betere isolatie en zuinige installaties, inmiddels weten we dat materiaalgebruik minstens zo belangrijk is. We herkennen raadsbreed ongeveer dat belang, want als we zo doorbouwen gaan we de klimaatdoelen gewoon niet halen. Het overstappen naar bio based materiaal is een no-(...) om het maar even zo te zeggen. Ook landelijk is er veel aandacht voor, recent is er een motie van D66 en CU aangenomen en de minister is nu ook aan de slag om met name op nationaal niveau de milieuprestatie-eisen van nieuwe gebouwen aan te scherpen. Er komen CO2-emissienormen van materiaalgebruik in gebouwen

en het gebruik van bio based grondstoffen bij de bouw wordt ook gestimuleerd vanuit het rijk. Daar zitten ook heel veel kansen. Ook als we kijken naar subsidiestromen, die vanuit het rijk komen. Ik zal er 1 noemen: vanaf 1 januari komt er bijvoorbeeld een subsidiestroom voor particulieren en ondernemers voor bio based isolatiematerialen, die inwoners al direct kunnen toepassen. Volgens mij is het ook in de communicatie vanuit de gemeente goed om te kijken naar dit soort ontwikkelingen en ook inwoners actief te informeren over dit soort nieuwe subsidiestromen. Dus dat wil ik graag het college vragen. Tegelijkertijd kondigt de minister ook aan o.a. in het klimaatpakket van Rob Jetten, dat er ook heel veel stromen richting gemeenten aankomen, juist om bio based bouwen, BBB, te gaan stimuleren. Ik zie daar echt een rol voor het college. Wij stimuleren het van harte, gebruik het als kader, maar kijk ook met name naar de nationale voorbeelden en de nationale mogelijkheden die komen, want we kunnen het niet hier als 1 van de 342 gemeenten van de grond af opbouwen, maar kijk naar de kleine stappen die we wel kunnen zetten. Wij kunnen geen bouwbesluit instellen, dat ligt bij het rijk. Ik was erg onder de indruk van de mooie lijst, die GL en CDA hebben voorgelegd. Ik was niet bij de beeldvorming, maar ik hoorde dat er veel inspiratie vanuit de klimaatburgemeester is gekomen, dus ook via deze weg dank daarvoor. Ik sluit me ook aan bij L3B: het zijn goede ideeën, maar veel uitvoering. Ik kijk echt even naar het college wat ze met die lijst kunnen doen. Een mooi voorbeeld vanuit het rijk, het rijksvastgoedbedrijf heeft nu al strengere aanbestedingsnormen bij nieuwe gebouwen. Kijk ook even naar dat soort voorbeelden qua aanbesteding, misschien kunnen we daar ook wat mee. We hebben geen eigen rijksvastgoedbedrijf, maar misschien zitten daar ook nog interessante kansen in. Dank voor het agenderen, we blijven graag meedenken.

De heer Jumelet, VVD: Ik ben bang dat ik toch wat negatiever uit ga vallen, waarvoor excuus. We willen het wat breder trekken. We hebben het over klimaatbestendigheid en toekomstbestendigheid, dan moeten huizen toch ook wel overstromingsgevaar en intensieve neerslag kunnen weerstaan. Als we op zoek gaan naar wetenschappelijke bronnen en in het nieuws, dan zien we dat hout vooral een hoogwaardig gebruik heeft van 100 jaar, terwijl steen bij uitstek geschikt voor klimaatbestendigheid, neerslag en overstromingsgevaar tot 120 jaar meegaat gemiddeld. Daarnaast moeten we ook breder kijken, want er liggen ook genoeg kansen in het hergebruik van materialen dat uit gesloopte panden komt. Renewi maakt van 99% van puin grondstoffen voor o.a. huizen, wat 233ton CO2 bespaart. Daarnaast zijn we ook bij de TU Delft heel hard bezig met het CCCA project, waarbij betonpuin wordt hergebruikt om gebouwen te bouwen. Daarbij blijkt ook dat de effecten van de overgang naar bio based bouwen pas na 2050 duidelijk zullen zijn. De oorzaak hiervan is het sluiten van materialen in een gebouwde omgeving, die worden beperkt door aanhoudende voorraadgroei en de langzame voorraad van huizen. Oftewel: een onzeker onderdeel van de bouwsector. Dan komt hier ook de vraag, wat ik ook een beetje proefde bij de CU: moeten we dit dan wel willen op de lange termijn? Ook hebben de meeste circulaire gebouwen meerdere levensduren. Dit terwijl bio based bouwen een kortere levensduur heeft dan de bouwelementen als geheel. De circulariteit van bio based bouwen als geheel en als onderdeel van een bouwelement is nog niet helder en zal verder onderzocht moeten worden. De VVD ziet hier de oplossingen in het creëren van een methode waarin de impact van circulaire oplossen worden geëvalueerd en realistische scenario's worden ontwikkeld met ondersteuning van zowel fabrikanten en experts. Zo kan er gekomen worden tot bijvoorbeeld een gecombineerde vorm van bio bases bouwen, bijvoorbeeld met baksteen en bio based materialen. Op diezelfde manier kijkt de strategische verkenning, ruimte voor bio based bouwen, van het ministerie van Binnenlandse Zaken, LNV samen met de provincie Zuid-Holland ook naar circulariteit en bio based bouwen. Zo staat in de verkenning, ik citeer: een circulaire bouweconomie is onder andere gebaseerd op recycling van betonglas of staal, upcycling, denk aan afvalstoffen uit andere sectoren, hergebruik, bijvoorbeeld door kunststof kozijnen en het efficiënt gebruiken van natuurlijke grondstoffen, die geen risico op een uitputting met zich meebrengen. Bij de inzet van de nieuwe grondstoffen zijn oneindige

bronnen wenselijk en die tegelijkertijd ook bijdragen aan CO2 fixatie. Einde citaat. Wij zijn voorstander van dit soort innovaties, maar zien meer voordelen in de huidige manier van bouwen dan wel gecombineerd circulair bouwen. Ja, we staan voor de immense uitdaging om de opwarming van de aarde tegen te houden en iedereen een dak boven zijn hoofd te geven, maar we moeten realistisch blijven. Het realisme zit in de combinatie van een gecombineerde oplossing van soorten bouw als wel in planning en bouwelementen. Niet alleen in bio based bouwen. Er zijn genoeg kansen voor onze gemeente, maar dan moet het fundament wel betrouwbaar en valide zijn. Tijd voor meer onderzoek. Als laatste. Een goed verteld verhaal is mooi voor de Bühne, dat hebben we gezien bij de beeldvorming, dat bleef me toch wel bij hangen. Het wordt nu gepresenteerd als niet perse dit stuk, maar het beeld van een soort halleluja verhaal, we hebben het ei van Columbus gevonden. We moeten wel realistisch blijven. Doe eerst meer onderzoek en kom dan met een punt van: dit moeten we gaan doen als gemeente. Als we het niet op lange termijn weten, moeten we dat eerst even uitvogelen. De heer Krieger: Ik had even een vraag. U gaf aan het begin van uw betoog aan, dat u zich baseert op wetenschappelijke stukken. Ik was even benieuwd: welke stukken? De heer Jumelet: Ik heb toevallig de bron erbij, ik wist dat die vraag zou komen natuurlijk. Het gaat om de TU Delft, het komt van online library(..). Er is onderzoek gedaan naar betonpuin, betongebouwen en circulariteit. Ik zal de uitkomst van het onderzoek naar u toesturen, ik weet niet exact alles uit mijn hoofd, ik ga die stukken niet uit mijn hoofd leren. De heer Krieger: Graag. Mijn vraag was niet bedoeld: ik vertrouw u niet. Maar in het kader van het besprekstuk kijken hoe iedereen erover denkt, ben ik daar zeer benieuwd naar. Zo was mijn vraag eigenlijk ingestoken, dus graag. De heer Jumelet: Dan gaan we het regelen. Wetenschappelijk, in die zin moeten we breder kijken. Niet alleen naar bio based, maar kijk naar een combinatie. Een idee is, of dat nou landelijk of hier in Lansingerland is, kijk eerst naar een tussenstap. Kunnen we een gecombineerde vorm vinden, terwijl ondertussen onderzoek gedaan wordt naar alleen bio based bouwen en dat we vervolgens volledig overgaan op bio based bouwen, dat we er een stap tussen hebben, zodat we zeker weten: hier staan we voor. Wat bij mij en mijn fractie leeft, klimaatbestendig zijn dat is inclusief neerslag. Als we naar hout kijken, we kennen de verhalen uit de Verenigde Staten waar alle huizen met hout worden gebouwd, die zien we allemaal wegvliegen bij het eerste zuchtje wind. Natuurlijk, we hebben hier geen orkanen, maar als ik het KNMI met de WA voorspelling mag geloven, dan zitten windstoten hier toch echt wel aan te komen, is het niet over 10 jaar dan wel over 20 jaar. De heer Ruijtenberg: De vergelijking met de Verenigde Staten gaat natuurlijk niet op, het is een ander soort bouw die er gedaan wordt, dus die vergelijking gaat echt totaal mank. Vervolgens, de heer Jumelet had het over de TU Delft. Is de heer Jumelet bekend met professor dr. Ir. Jan-Willem van der Kuilen, die voorzitter is van de Bio Based (....) Group van de TU Delft. Hij geeft duidelijk aan, dat bio based bouwen de toekomst is, daar moet je naar toe, je kunt niet anders. Ja, andere dingen worden onderzocht. De PvdA heeft daar ook een vraag over gesteld: kun je met circulair bouwen, met hergebruik van beton, kun je daar wat mee doen? Ja, daar kun je wat mee doen, maar het blijft iets wat CO2 uitstoot, terwijl circulair bouwen CO2 opneemt. Bent u daarmee bekend, dat die onderzoeken weldegelijk uitwijzen dat dat de toekomst wordt en dat is behoorlijk wetenschappelijk. De heer Jumelet: Dat is ook zeker wetenschappelijk. Daarom geef ik aan: we hebben een tussenstap nodig. Je kan niet van het ene volledig naar het andere volledig gaan. Je kan niet van helemaal links naar helemaal rechts zweven, dus je zult een tussenstap moeten vinden om het uit te zoeken. Als 1 onderzoek iets zegt, betekent dat niet dat altijd alles zo is. Ik voel het aankomen, u kunt zeggen dat dat met mijn onderzoek ook zou kunnen zijn, maar het is ergens een middenweg vinden. Staar je niet dood op 1 ding, maar kijk eens op de lange termijn, want we weten niet wat de bio based sector gaat doen in de toekomst, dat weten we niet. Ga eerst op onderzoek uit en kijk wat er voor Lansingerland wel en niet werkt. Natuurlijk, ik ben wel bekend met die meneer, ik steun dat in die zin volledig, maar ik denk wel dat we breder moeten kijken en naar meer opties moeten kijken want 1 optie lijkt me niet heel slim. De heer Ruijtenberg: U heeft brononderzoek gedaan bij de TU Delft. Wie bij de TU Delft is dan uw brononderzoek geweest

waarbij u aangeeft: we hebben een tussenstap nodig. Juist in bouwen. Wat de CU zegt, zij heeft gelijk, bij bestaande bouwprojecten die we nu al hebben, daar kunnen we kijken naar een hybride vorm, zoals ook WIJ heeft aangegeven. Je kan kijken naar gevelbeplating van bio based, je kan kijken naar isolatiemateriaal van paprikastengels, die daar verbouwd zijn, maar we hebben ook nog projecten in de pijplijn zitten, waar nog geen beslissing op genomen is, daar kan je weldegelijk van uiterst rechts naar helemaal links gaan, omdat je daarmee de toekomst hebt, want links is uiteindelijk de toekomst daarin. Wat is uw bron binnen de TU Delft? De heer Jumelet: Dan hoop ik toch dat het anders loopt. Bij de TU Delft is het het T2CA project, dat kunt u zo opzoeken, ik kan u ook de link daarvan toesturen, dat is geen probleem. Ik begin bijna een beetje in herhaling te vallen. U zegt dat links de toekomst heeft, dat we daar toch naartoe moeten, dat zeg ik ook, daar ben ik het mee eens, in die zin dat bio based bouwen de toekomst heeft. Maar voor mij en de VVD fractie is nog niet voldoende bewezen wat dat voor profijt mogelijk zou kunnen hebben voor Lansingerland. Als we kijken naar veelvuldig onderzoek, dan zeggen we: het is een goede optie, maar de lange termijn, voor projecten die in de pijplijn zitten, natuurlijk moeten we daar kijken naar bio based bouwen, maar ik denk niet dat we dat overal in moeten gaan vastleggen. In eerste instantie kijken: kan het bio based. Dat is dan onze eerste optie, ik denk niet dat dat verstandig is. De heer Scheringa: Die tussenstap, ik wil toch even reageren. U zegt: we weten niet wat bio based bouwen gaat doen in de toekomst. We weten allemaal heel goed wat de huidige manier van bouwen doet in de toekomst en dat is niet goed. We kunnen een stap op de plaats, we remmen het nog wat af, want misschien gaat het anders niet goed, maar het gaat sowieso al niet goed. We kunnen van rechts naar links, als we traditioneel links zetten kunnen we naar rechts, maakt niet uit, maar het moet wel. Ik vind het toch lastig dat u denkt dat het wel in een tussenstap kan, want juist tussenstappen, mensen verantwoordelijkheid geven, het is moeilijk, ja, soms moet je gewoon even doordrukken en als overheid zeggen: het moet gewoon gebeuren, het is nu gewoon klaar. We zitten in deze ellende omdat we nooit doorgedrukt hebben. Ik kan nog de vraag stellen: wat vindt u ervan? Maar dat snapt u wel. De heer Jumelet: Ik vind het allemaal een beetje kort door de bocht. Natuurlijk willen wij het. Het eerste wat ik zei: we moeten er naartoe. Zeker. Maar wel in die tussenstap waar wij meer heil in zien en in die zin de overgang makkelijker kunnen maken. Natuurlijk willen we er naartoe als VVD, we zijn er ons bewust van dat we een probleem hebben, zowel maatschappelijk als in de hele wereld, we moeten er echt wat aan doen, dat is klip en klaar. Dan vind ik het te gemakkelijk om te zeggen: de VVD wil niet meedoen. Natuurlijk, als we kunnen lopen we voorop, maar wel realistisch. Wat we ook weleens vergeten, het moet haalbaar zijn en de betaalbaarheid, daar heb ik ook nog niets over gehoord. Ik ben ook benieuwd wat het college daarover gaat zeggen, maar ik vind het kort door de bocht om ons zo af te doen.

Beantwoording college

Wethouder Muis: Allereerst dank aan de heer Krieger en de heer Ruijtenberg voor het agenderen van dit besprekstuk voor de commissie. Heel goed om door te pakken op de presentatie van onze klimaatburgemeester Norbert Schotte. Heel goed dat jullie het initiatief hebben genomen om hierover met elkaar het gesprek aan te gaan en ook met het college. Ik kom straks terug op alle sprekers, maar eerst even een stukje vooraf. De indieners, daar wil ik gelijk op reageren. Neem ons mee, gaf de heer Ruijtenberg aan. Ja, zeker gaan wij dat doen. Ik hoop dat ook te doen door aan te geven waar we nu mee bezig zijn. Het voortouw nemen, daar kom ik zo ook op terug, of dat inderdaad realistisch is, dat wij hier nu het voortouw in nemen. De heer Krieger, zeker willen wij daarover met u meedenken, met u als raad, breed, wil ik dat, wil het college, omdat we samen voor deze uitdaging staan, los van wat voor manier van besturen je wilt, maar ook daar sluiten wij aan, dat we het graag samen met u willen doen. Er is heel veel kennis al aanwezig heb ik gehoord, dus volgens mij kunnen we daar heel goed gebruik van maken. De presentatie die u heeft gehad, heeft de ambtelijke organisatie ook gehad. Wij zijn er zeker als college mee bezig, als

portefeuillehouder, maar ook de ambtelijke organisatie is zich verder aan het verdiepen en kennis aan het vergaren, maar we beginnen ook niet bij nul. We herkennen dus zeker de voordelen, de baten. We zien ook dat er een verandering plaats vindt in de sector en we willen dit ook stimuleren. Iedereen weet hoeveel woningen wij willen bouwen en dat heeft grote impact, dus daarmee kan het ook een grote positieve impact hebben als we dat wat duurzamer kunnen doen of als de ontwikkelaars dat duurzamer gaan doen. Die materiaalimpact is erg belangrijk bij die gebiedsontwikkelingen. Ook nu al kijken we naar de milieuprestatiematerialen, dat zit ook in de nota van uitgangspunten. Daar hebben we een score van de milieu-impact van gebruikte materialen, dat is al scherper dan wat het bouwbesluit zegt. In die zin kijken we daar al naar, maar het kan natuurlijk altijd meer en beter en verder. Bio based bouwen is een volgende stap in duurzaam bouwen. Een aantal van u had het daar ook over: we moeten breder kijken. Dat doen wij ook zeker, het is toekomstbestendig bouwen, het is natuurinclusief, het klimaatadaptief en bio based moet daar dus ook een plek in krijgen. Dat breder kijken, dat gaven VVD en PvdA o.a. aan, dus dat doen wij ook zeker. Er werd gezegd: wat is realistisch, waar gaan wij over? Een beetje de zoektocht: moeten wij dat zelf doen? Moet de regio het doen? Moet het rijk het doen? Iedereen moet het natuurlijk doen, iedereen vanuit zijn eigen rol en mogelijkheden, daar kan het politieke debat over gaan: welke mogelijkheden ziet u, welke zien wij? Dan kom je ook bij: wat is realistisch? We hebben nog heel veel te bouwen, we hebben tegelijk ook heel veel bestaande processen, die willen wij inderdaad niet vertragen, dat werd ook door de heer Ruijtenberg en anderen gezegd, daar moeten we zeker voor waken. In de huidige markt is het lastig om bovenwettelijke eisen te stellen. Daar hebben we dus aandacht voor, we kijken ernaar, we scoren daar op. Tegelijk werd ook gezegd: vanuit het rijk moet ook iets gebeuren. Een motie van CU en D66, eind vorig jaar over: stimuleer via het bouwbesluit dat er meer vraag komt naar in Nederland geteelde bio-grondstoffen zoals vlas, hennep en een aantal andere grassen, ook olifantsgras, daar heb ik nog een goed voorbeeld van op Wilderszijde. Zeker, daar is interesse voor, het gaat breder dan hout. In de discussie hoor ik hout terug komen, maar het is veel breder dan dat. Het gaat ook over isolatie. Op hout kom ik terug, over de duurzaamheid en de voordelen daarvan. Die processen wil ik niet openbreken, daar zitten financiële consequenties aan, maar tegelijkertijd, als ontwikkelaars dit willen. Zij zijn zelf ook aan het nadenken. Als de staalprijs 80% duurder is, dan ga je vanzelf wel nadenken over andere materialen. Het is ook niet zo dat grote partijen daarin gepusht moeten worden, ze zijn zelf ook op zoek: hoe kunnen we blijven bouwen, hoe kunnen we goedkoper bouwen. Door op te toppen heb je geen grondkosten, heb je geen verschillende materialen, kan je sneller realiseren, inhoud. Het biedt allerlei voordelen voor dat soort bouwers. Op mijn verzoek heeft de klimaatburgemeester ook een presentatie gegeven bij een themabijeenkomst van alle wethouder wonen in de regio Rotterdam, waarbij ook corporaties aanwezig waren en de provincie. In het begin waren ze sceptisch: we moeten het hebben over knelpunten, hoe zorgen we dat bouwen op gang komt. Maar na de presentatie waren ze allemaal super enthousiast, wie is waarmee bezig, hoe kunnen we van elkaar leren, hoe kunnen we kennis delen? Volgens mij was het heel goed om dat te doen en op die manier binnen de mogelijkheden die we hebben dat te verbreden. Waar hebben we dan veel meer mogelijkheden? Dat is in onze eigen projecten. Dat werd al aangegeven door de heer Zantman: start met een pilot. Dat gaan we ook doen. Dat is ook al met u gecommuniceerd via het collegewerkprogramma. We willen kijken op Wilderszijde, om daar een schoolgebouw wellicht in houtbouw, om daar meer sturing aan te geven. Waar heb je meer het stuur in handen? Waar je zelf een grondpositie hebt. Dat maakt het wel makkelijker als je iets wilt uitproberen om van te leren, daar waar je de middelen hebt en er over gaat. Dan ga ik ook niet, net als de heer Blonk, al die punten aflopen. De vraag is inderdaad: via welke instrumenten kun je het beste sturen? De heer Scheringa deed aan cherrypicking, zo heeft iedereen een aantal andere, maar ik denk dat het goed is om verder te kijken en te onderzoeken, dat zal intern ook gebeuren: welke zijn kansrijk? We gaan niet zelf ernaast allerlei zaken opstarten, even los van de pilot die ik noemde, omdat er al heel veel gebeurt waar we bij aan kunnen sluiten. Dus initiatieven, netwerken, waar mogelijk sluiten wij aan,

zodat we niet zelf het wiel hoeven uit te vinden. Er is een kennisprogramma van de provincie: vernieuwers netwerk bio based bouwen. Ambtenaren delen daar kennis, doen projectbezoeken. We zijn laatst in Rotterdam geweest bij een bio based bouwproject, nieuwe woonunits van het Leger des Heils. Als u googelt kunt u het zelf ook vinden. Harstikke goed om daar verder met elkaar over na te denken. Dan ga ik nog even snel langs alle punten, waar de vragen zaten van de commissieleden. GL en CDA had ik gehad, de heer Scheringa ook, die had niet echt een vraag maar wat hij zelf voor ogen had. Ik denk dat dat heel goed is, want het is uw discussie, goed om te weten welke kant u met elkaar op wilt, dat helpt het college ook, daarom waardeer ik dit gesprek met u. De heer Blonk, antwoord op uw vraag: uitvoerend, college zoek uit hoe en wat. Wij gaan u meenemen, wat wij denken dat er kan. Tegelijkertijd kunt u zelf ook komen met uw ideeën en voorstellen. Mevrouw Maasland, dat ging over de termijn. Dat is natuurlijk heel lastig aan te geven, want het gebeurt al. Wanneer is het een mix, wanneer volledig bio based. Misschien nooit, misschien gaat het ineens heel snel, daar kan ik echt geen zinnig antwoord op geven op dit moment, maar weet dat we ermee bezig zijn, het volgen en alle kansen zeker zullen benutten. WIJ, de pilot, heb ik al benoemd. Als voorbeelden voorlichting, verlaagde bouwleges. We hebben natuurlijk groene leges, goed om naar te kijken: wat zit daar in, zou dat hier ook kunnen? Regiobreed, ook een antwoord op gegeven. De heer Van Berkel noemde de motie. De subsidiestromen, hartelijk dank aan de heer Van Berkel, per 1 januari 2024, de ambtenaren luisteren ook mee, zij weten dat wellicht al. Wij houden natuurlijk al die regelingen in de gaten, zoals met allerlei energiemaatregelen en stimuleringsmaatregelen. Het vergt ook altijd wel weer capaciteit om daar weer regels voor te maken en plannen om dat recht te zetten, net als klimaatadaptief. Dan denk je: mooi, je krijgt geld. Maar je moet het wel kwijt kunnen in een project. Je hebt niet in één keer een project en projectleider, maar dat is een ander probleem. Dan de heer Jumelet, heel veel kennis is gewisseld. Ik zie het niet als: we moeten eerst een tussenstap. Het zijn dingen die naast elkaar en door elkaar plaats kunnen gaan vinden. Het punt m.b.t. hout. Hout gaat heel lang mee en het is vervangbaar. Je kunt het later ook makkelijker hergebruiken na sloop. Het biedt dan weer andere voordelen. Je zult een soort kosten/baten analyse moeten maken: misschien gaat het iets minder lang mee dan baksteen, maar baksteen is weer lastiger te hergebruiken na sloop dan hout. Volgens mij heb ik het zo gehad.

De voorzitter: De heer Zantman vroeg om een extra beeldvorming, maar de wethouder zei: we houden u op de hoogte. Ik hoorde ook nog iets over de technische en financiële kant. U gaf de subsidie aan. Maar misschien kan er door de heer Zantman op terug gekomen worden. Ik hoorde mevrouw Maasland zeggen richting de indieners: de termijnen.

Tweede termijn

De heer Ruijtenberg, GL: Ik wil de collega's bedanken voor een overwegend louter positief reactie. Ik wil ook de heer Jumelet van de VVD bedanken, toch. Het is goed dat je hier discussie over hebt. Het is geen: ja, we zijn het allemaal eens met elkaar. Maar samen kom je ergens. Bedankt voor uw kritische blik, dat helpt ons allemaal. Ik wil ook de wethouder bedanken voor zijn positieve grondhouding. Het is goed dat we dit doen, dat we daarmee op hetzelfde spoor zitten en dat we echt iets willen gaan doen wat impact heeft. De PvdA had nog vragen gesteld, o.a. over: kan circulair bouwen ook helpen. Dat heb ik net al beantwoord: ja, het kan. Maar het is een tussenstap, want ook dat neemt geen CO2 op, want het blijft immers beton. Het voordeel van bio based bouwen is dat het CO2 negatief is, dus het neemt CO2 op. Werkt het vertragend? Nee, het werkt juist niet vertragend. Er zijn bepaalde projecten met name in tiny bouw, waar je binnen 1 dag huizen tot 65m2 kunt oprichten. Dat is er, daarmee wordt op diverse plekken geëxperimenteerd. Dus het is zeker niet vertragend. Heel goed wat ook de wethouder noemde: je kan er namelijk ook mee optoppen. Dat is ook makkelijk te doen. Ook wij hadden in ons verkiezingsprogramma gezegd

dat we voornamelijk willen verdichten met bouwen. Dat kan je makkelijk doen door te gaan optoppen, dat is bij uitstek goed te doen met bio based bouwen. De termijn, die genoemd is door mevrouw Maasland van de CU, dat wordt wel een lange termijn. We gaan dit echt niet volgende maand of voor het reces doen. Als het aan de fractie van GL ligt, ik ga vast hulp inroepen van de griffie, gaan wij een initiatiefvoorstel maken, dat heeft gewoon tijd nodig, dat moet je goed doen, daar hebben we de griffie voor nodig, ambtelijke ondersteuning, uiteindelijk ook het college, want die moet er ook op reageren, die kunnen ook bedenkingen geven, dus dat gaat gewoon lang duren. Eerlijkheidshalve, ik denk zelfs niet dit jaar, maar dat het voor 2024 op de rol staat. Dat over de termijn. WIJ had nog iets gevraagd over een pilot. De wethouder heeft het al aangegeven: we kunnen een pilot doen. We kunnen natuurlijk ook verder nadenken over de pilots langdurige opvang Oekraïners 1 of 2. Daarbij zou je ook tijdelijke huisvesting kunnen doen. Er zijn genoeg dingen waar we aan kunnen denken bij pilots. Maar het belangrijkste is: we zijn positief, we willen er iets mee en we gaan vooruit.

De heer Krieger, CDA: Allereerst dank aan alle andere fracties voor de inbreng en het meedenken en het geven van jullie standpunten. Overwegend positief. Meneer Jumelet, ik vond u helemaal niet zo negatief. Dat klinkt gek, maar u bracht gewoon uw standpunt naar voren en uw standpunt is: u staat er voor open en ziet als middenweg een combinatie. Daar mogen we het over oneens zijn, maar dan weten we dat wel. In dat opzicht is het zeker niet negatief en het dwingt ons tot nadenken. Dank aan de wethouder voor de zeer duidelijke beantwoording. Heel positief, heel fijn om te horen dat er al ontwikkelingen gaande zijn, die waarschijnlijk niet meer te stoppen zijn en dat het college ook inziet dat het de toekomst is. Dan kort even, de heer Ruijtenberg heeft al een hoop vragen beantwoord, maar met name naar de CU: nee, natuurlijk is het iets voor de lange termijn. Ik hoorde ook iemand roepen: we moeten niet op de stoel van de ontwikkelaar gaan zitten. Eens, maar wij kunnen als raad wel de kaders schetsen en aan ontwikkelaars mee geven wat de wensen zijn. Dan zouden we bijvoorbeeld in de visie 2025 iets over kunnen vinden. De heer Ruijtenberg gaat een stuk voorbereiden voor volgend jaar, daar kunnen we allemaal over nadenken. Dus heel positief. Extra beeldvorming lijkt me op dit moment niet nodig. De wethouder heeft aangegeven: we houden u op de hoogte, het zit zeer goed in de materie. Prima, wat het CDA betreft. Voor de rest had de heer Ruijtenberg het allemaal goed beantwoord. Ik wil u allemaal bedanken, want ik ga u wel zo verlaten na dit onderwerp, anders kost het me mijn huwelijk, dan ben ik ook een keer thuis. Zeer dank voor de beantwoording allen. Heel positief. Dank.

Mevrouw Maasland, CU: Ik wilde nog kort ingaan op de eerste termijn van de heer Jumelet van de VVD. Ik wil een opmerking corrigeren, want wij zien het op de lange termijn zeker wel zitten. Ik weet niet waar dat misverstand is ontstaan, dat we het misschien niet zouden zien zitten. We stellen alleen de vraag wat de eventuele risico's zijn, maar die zijn er volgens ons juist in de eerste periode, waarin sommige dingen misschien nog onzeker zijn en de deskundigheid misschien nog niet helemaal on top is in de sector en de sector misschien nog niet klaar is voor bio based bouwen als we met zijn allen roepen dat we dat wel willen. Tegelijk denk ik dat we als overheid de sector juist kunnen stimuleren in die ontwikkeling, bijvoorbeeld door strengere normen te stellen in de aanbestedingsprocedures landelijk. Het is echt een wisselwerking tussen aanmoediging vanuit de overheid aan de ene kant en de investeringen vanuit de sector aan de andere kant. Hoever die aanmoediging moet gaan is iets waar we het gesprek met elkaar over kunnen voeren. Dat stapsgewijs overgaan naar BBB, zo noem ik het maar even, hoeft helemaal geen probleem te zijn, maar het moet geen excuus worden om niet helemaal over te gaan naar bio based bouwen. Het moet niet iets zijn van: dan doen we het wel met tussenstapjes. Wij willen wel streven naar het volledig overgaan naar, voor zover dat haalbaar is. Dan nog een reactie op het college. Ik had ook nog gevraagd naar de risico's, maar ik kan me voorstellen dat daar pas iets zinnigs over te zeggen is bij het meer concrete voorstel. Als er wel iets over te zeggen is, hoor ik het graag. Zo niet, dan

snap ik het ook. Over de termijn: duidelijk en begrijpelijk. We vertrouwen erop, dat nu de kansen gegrepen worden en dat het onderzocht wordt. Kan de wethouder wel iets zeggen over de houding die hij voorstelt van de gemeente. Ziet hij meer een rol als sturend? Of meer stimulerend voor de ontwikkelaars? Wat een beetje effectief zou zijn hierin. Dat zou ons helpen om verder te kijken hoe we dit laten oppakken. Daar wil ik het bij laten. Dank u wel.

De heer Blonk, L3B: Vanavond de discussie horend gingen mijn gedachten naar Zeeland, met name Schouwen Duiveland. Daar staan een heleboel houten huizen, neergezet in 1953 na de watersnoodramp. Geschonken door Zweden en Noorwegen. Die woningen staan er nog steeds en zijn nog steeds bewoond. Die staan er dus al 70 jaar. Het zijn houten woningen, bio based woningen avant la lettre. Ik moet zeggen: je kunt niet zeggen dat dat niet duurzaam is geweest. In die zin denk ik dat bio based bouwen, daar moeten we toch wel heel serieus werk van maken. Dank u wel.

De heer Scheringa, PvdA: Dat wij enthousiast zijn over bio based bouwen, dat is wel duidelijk nu. Tenminste, ik hoop dat we het duidelijk overgebracht hebben. Mevrouw Maasland zei het ook: het is een beetje de rol van de overheid. Als PvdA zien wij wel meer een rol voor de overheid als sturend. Je kan dingen aan de markt overlaten, dat is goed, maar wij denken dat als de overheid meer stuurt, dat je de markt makkelijker een kant op kan krijgen, dat is gewoon nodig. Als je het teveel vrij laat of nog teveel mogelijk laat voor geitenpaadjes en vertragingen. Nee, de overheid die sturend is, dat moet gewoon gebeuren met wetgeving. Op het moment dat je stuurt, moet je wel ondersteunend zijn aan de partijen die dat uitvoeren, je moet het niet tegenwerken, wel mogelijk maken en faciliteren. Ik zou zeggen: vanuit de overheid duidelijk zeggen: we gaan hierheen, er is geen andere weg, we moeten dit doen. Dat was het. Dank u wel.

De heer Zantman, WIJ: Wat ons betreft is de toezegging van de wethouder ons op de hoogte te houden, de inzet van de pilot en de aankondiging dat de initiatiefnemers terug komen met een vervolg is voor ons voor nu afdoende.

De heer Jumelet, VVD: Ik wil het toch een klein beetje uit de lucht halen. Als VVD streven we ook gewoon naar bio bases bouwen, dat moet gewoon, dat is heel simpel, dat is geen vraag maar een weet. Wat we met die lange termijn, met die overgangstermijn bedoelen, doordat voor ons en misschien voor meerderen de lange termijn nog een beetje onduidelijk is, de bouwsector op zich en wat de effecten zullen zijn van bio based bouwen, denken wij dat je in de tussentijd misschien juist onderzoek kan doen en uiteindelijk kan komen tot volledig bio based bouwen. Daarmee schieten we niet volledig bio based bouwen mee af, we willen juist dat er goed onderzoek bestaat. We geloven heus wel dat het er is en als het er is, dan zien we het natuurlijk graag. Maar als we dat helder hebben, gaat de VVD voor 100% voor dat bio based bouwen, dan kunt u bij ons als eerste aankloppen om erover mee te denken.

De heer Van Berkel, D66: Dank nogmaals aan de indieners en het college voor de beantwoording. Nog even reagerend op wat de PvdA zei en ook wat de CU als vraag opriep. We zijn met elkaar aan het ontdekken hoe we dit kunnen gaan vormgeven, wij hebben als overheid de antwoorden ook nog niet. Volgens mij, ik heb hier Bouwend Nederland voor me, een mooi kop: bio based bouwmaterialen zijn allesbehalve toekomstmuziek, we zijn er al volop mee bezig. Volgens mij moeten we echt samen met de sector kijken, met ontwikkelaars hoe we dit goed kunnen vormgeven. Kaderen waar nodig, het bouwbesluit heb ik ook als voorbeeld genoemd, misschien als gemeente. Maar we blijven uit de reflex: zo gaan we het doen. Wij weten het ook nog niet. Volgens mij is dat een belangrijk uitgangspunt, waar we nu voor staan. De heer Scheringa: Ik heb niet de pretentie dat ik weet of dat de overheid weet hoe dingen moeten gebeuren, maar de overheid moet wel de stip op de horizon zetten en zeggen: we gaan daar heen. Dan is het aan de markt en aan de

bouwers: nu gaat het gewoon gebeuren. Ik ben bang, als we niet duidelijk die stip gaan zetten, dat mensen toch gaan vertragen. Kan je ze dat kwalijk nemen? Nee, dat kan je ze niet kwalijk nemen, natuurlijk, een ondernemer heeft zekerheid nodig, die kiest voor zekerheid. Maar als je een stip zet, dan is het goed. Dat artikel heb ik ook gelezen, ik weet niet van wie het was. Ik heb ook iets van een betonfabriek gelezen, die vond dat beton ook heel duurzaam was. Het is maar net hoe je kijkt. Dat er nog veel onzeker is, is goed, maar wij hoeven als gemeenteraad ook niet altijd het antwoord te hebben. De onderzoeken die de heer Jumelet gelezen heeft, draagt er ook allemaal aan bij. De stip op de horizon, dat zijn wij, dat moeten we doen. De rest komt dan als het goed is, dat kan niet anders. De heer Van Berkel: Dank voor deze nuance. Het is heel interessant. We hebben het over bronnen. Mijn belangrijkste boodschap is: de bouwsector heeft dezelfde opgave, staal wordt veel duurder, zij zijn ook bezig met CO2 en bouwen. Inderdaad, wij zijn voor de stip op de horizon, laten we echt de gelegenheid en de tijd nemen om te kijken hoe die stip op de horizon eruit ziet, want volgens mij kunnen we hem zelf op dit moment ook nog niet helemaal zetten.

Wethouder Muis: Ik vind het wel mooi. Hoe langer je met elkaar discussieert, dan komen die antwoorden vanzelf, dus die heeft u helemaal niet van mij nodig, volgens mij, maar ik zal proberen het samen te vatten. Kort gezegd, ja, risico's, er zijn natuurlijk allerlei risico's. Ik ga daar nu niet een antwoord op geven, wel op het financiële en technische wat je ook kan zien als een risico of uitdaging. Kijk technisch, er gebeurt ook al heel veel, een aantal van u gaf dat ook aan. Het is echt niet dat wij het verzinnen hier als overheid. De markt is er inderdaad al mee bezig. Er zijn best wel projecten door heel het land, ook grote projecten, in Rotterdam o.a. maar ook elders, dus die markt is bezig. Het is eigenlijk andersom: laten wij ook leren van de markt en kijken: hoe kunnen wij dat toepassen, hoe kunnen we daarover met elkaar in gesprek, wat kunnen we eruit halen. De kosten, ja, dat is altijd met nieuwe dingen: in het begin is het duur. Dat zie je met een Tesla, het instapmodel is nu € 40.000 of € 50.000, dat was eerst ook een ton. Als innovatie door gaat, wordt het op een gegeven moment vergelijkbaar of goedkoper. In sommige gevallen is het al goedkoper. De houtbouw, dat optoppen, dat is al goedkoper dan als je iets met beton of andere materialen verbouwt. Dat is een kwestie van tijd: hoe snel gaat de innovatie, op welk gebied. Het risico van de financiën wordt dan kleiner en op een gegeven moment minder of positief. Dan de houding, dat is hier al gewisseld. De houding is: we zijn heel positief, maar we zijn ook realistisch. We willen het samen doen met ontwikkelaars en bouwers, maar niet alleen met hen, ook met corporaties, een hele belangrijke partij, zij doen heel veel aanbestedingen. We zijn met de provincie bezig, breder dan alleen de regio, om te kijken: hoe kunnen we hier gezamenlijk impact hebben? natuurlijk moet je zelf ook kijken binnen het project waar je zelf over gaat, maar je kunt meer snelheid en massa krijgen door gezamenlijk te leren van elkaar. Dat is de houding. Wij hebben ook niet alle antwoorden, in die zin hebben we nog veel te ontdekken met elkaar. Die stip op de horizon moet dan langzaam duidelijk gaan worden: wat wordt dan onze stip op de horizon voor het college maar ook vanuit u als raad. Dat is nog niet uitgekristalliseerd.

De voorzitter: Ik heb gehoord dat op termijn X, ik ga het niet invullen, er een initiatief komt. Ik denk dat we dat met belangstelling tegemoet kunnen gaan zien.

6.b Verordening kwaliteit Uitvoering en Handhaving omgevingsrecht gemeente Lansingerland (2024)

De heer Jumelet, WIJ: Ik zal het kort houden. Wat ons betreft is dit een hamerstuk, gezien het feit dat de juridische grondslag zich wijzigt omwille van de wetswijziging. In die zin is het wat ons betreft een hamerstuk.

De heer Van Berkel, D66: Daar sluit D66 zich volledig bij aan.

Mevrouw Maasland, CU: De CU ook.

De heer Jumelet, VVD: Voor ons ook een hamerstuk.

De heer Xhemaili, PvdA: Volgens mij is het een formaliteit. Een hamerstuk.

De heer Ruijtenberg, GL: Ik sluit me aan bij de vorige sprekers.

De heer Meuldijk, L3B: Het zal u niet verbazen, maar ook ik sluit me aan bij voorgaande sprekers.

De heer Van Harn, CDA: Toen ik las: deze verordening stelt regels die voor alle gemeenten en provincies gelijk zijn. Toen wist ik het: een hamerstuk.

De voorzitter: Dan heb ik alle fracties gehad. Naar de wethouder hoef ik niet te gaan, die gaat gewoon door met het omgevingsrecht. Goed, hamerstuk. Mooi zo.

7. Actualiteiten uit het college

De voorzitter: We hebben de reguliere voortgangsrapportage vandaag gekregen. Er zat ook bij o.a. een brief van het college aan de informateur bij de provincie van 26 april. Daar heb ik een opmerking over gemaakt. Even voor jullie, op verzoek van het presidium is een conceptbrief opgesteld, die de raad naar de provincie kan zenden over de N209, die in de top-3 staat van onveilige wegen. U heeft het waarschijnlijk allemaal in de kranten kunnen lezen. Misschien dat de wethouder daar even een korte toelichting op kan geven.

Wethouder Fortuyn: De toelichting is dat de brief aan de informateur door een ommissie is blijven hangen tussen het college en de griffie en dus pas vandaag verstrekt. Zoals u kunt zien: 26 april is die brief al gestuurd. Dat is een gebruikelijke actie, die wij doen namens het gemeentebestuur om te reageren op dossiers die spelen in de gemeente Lansingerland, om die bij de informateur onder de aandacht te brengen. Daarin wordt ook de N209 benoemd. Dat is voordat het Sweco rapport en de kamerbrief gestuurd is inzake het onderzoek van de 525 N-wegen in Nederland. Het verzoek uit het presidium is geweest om een brief op te stellen, want het is wel een heel urgent gebeuren, om deze op te stellen. Die ligt nu voor in concept en is nog door u als zodanig te wijzigen. We hebben 2 brieven, eentje is naar de informateur, die is al verstuurd, dat zijn gewoon de dossiers die spelen in Lansingerland, waarvan je hoopt dat dat bovenaan de stapel komt tijdens de formatiebesprekingen. U weet hoe dat gaat, er zijn 65 gemeenten in Zuid-Holland, hoe dat werkt, maar we vinden het wel noodzakelijk om dat te doen. Daarna is Sweco gekomen en heeft het presidium besloten om in ieder geval actie te ondernemen op dit dossier. Dit ligt nu voor.

De heer Jumelet sr, WIJ: Ik ben blij dat het college de brief aan de informateur geschreven heeft. In die brief wordt gewag gedaan rondom de N209. Daarmee stap ik door naar de brief rondom verkeersonveiligheid, die er nog uit moet. Ik ben blij dat het college het signaal vanuit het presidium heeft opgepakt om daar een brief over te schrijven. Toen ik hem las, moest ik even denken aan de woorden van mijn collega Jan Alsemgeest, die bij de brief rondom RTHA zei: degenen die hem leest op de achterbank van de dienstauto moet gelijk gegrepen zijn door de urgentie die er heerst. Tegen die achtergrond heb ik ook naar deze brief gekeken. Het is ambtelijk een heel keurige brief, maar mijn fractie had hem eigenlijk een tandje scherper gewild, wel met een beetje flinke binnenkomer gezien de problematiek die er heerst en de discussies die al langdurig lopen, ook vanuit deze raad unaniem gesteund om daar aandacht voor te vragen, het geld dat we daarvoor beschikbaar hebben gesteld, maar nu zeker nog een keer versterkt door een notering in de top-3 van meest onveilige wegen, dus we hebben nogal een flinke boodschap richting

het provinciebestuur. Mijn vraag is aan de wethouder, aan het college of de brief toch nog wat scherper kan worden gemaakt, met name in de aanvang van de brief, waar we flink de deur intrappen als Lansingerland en zeggen: joh, er is hier echt een probleem waar jullie echt mee aan de slag moeten, want we vragen er al zo lang om, we hebben er geld voor gevoteerd en wij willen nu, zeker met het oog op de toekomst, A16, wat keurig in die brief wordt verwoord is. Ik zou de brief à la de RTHA-brief destijds echt een beetje scherper willen. Dank u wel.

De heer Blonk, L3B: Ik ben het volledig eens met de aanvulling, die de heer Jumelet sr. aangeeft. Ik vind het verder een goede brief, maar dat kan even iets scherper. In het presidium is afgesproken dat de brief gestuurd zou worden aan de formateur van Zuid-Holland. Dat gebeurt nu niet, het gaat nu naar GS toe. Mijn voorstel is om de brief te sturen naar de formateur en naar Provinciale Staten, dus niet te sturen naar GS, die demissionair is en in feite op zijn laatste benen loopt, maar wel in c.c. naar GS te sturen. Provinciale Staten is net begonnen aan zijn 4 jaar, die zijn echt aan zet. Er wordt onder leiding van formateur Arie Slob gewerkt aan een nieuw college, daar moet die brief neergelegd worden. Dus zeker aangeven n.a.v. die eerste brief, waarin summier wat staat over de N209, maar nu echt over het onderzoek naar die 525 wegen, dat de N209 daar gigantisch in uitspringt in de top-3. Dat was het.

De heer Ruijtenberg, GL: Aangaande de brief over de N209, die verstuurd moet worden: ik sluit me volledig aan bij de woorden van de heer Blonk en van de heer Jumelet. We moeten inderdaad scherper, maar ook wat wij in het presidium hebben afgesproken, dat is juist, wat de heer Blonk zegt, hij moet inderdaad naar de informateur toe, die kan er wat mee doen. Het college van Gedeputeerde Staten, ik val een beetje in herhaling, die doet hier niet zoveel mee en loopt inderdaad op haar laatste benen. De heer Blonk heeft gewoon gelijk daarin. We willen het graag aangescherpt hebben. Het is mosterd na de maaltijd, want de brief naar de informateur is al verstuurd op 26 april, maar ik mis daar gewoon dingen in. Men geeft aan met het oog op de totstandkoming van het coalitieakkoord, brengt het college een aantal zaken onder de aandacht. Vier dingen worden daarin benoemd, maar juist het grote thema van de komende jaren en ook iets in uw eigen coalitieakkoord, de vorige had ik altijd bij me maar ook deze draag ik elke dag bij me, er staat een heel hoofdstuk in over Lansingerland duurzaam, energietransitie voor de glastuinbouw en gebouwde omgeving, maar ook over klimaatadaptatie, ik vind niets in de brief. Van de heikele punten die we hadden, juist met het voormalige college van Gedeputeerde Staten, over de windenergieopgave, er staat niets in. We kunnen er niets meer aan doen, het is mosterd na de maaltijd, u hoeft er dus ook niet echt antwoord op te geven, want u doet er niets meer mee, maar ik vind het wel een gemiste kans.

De heer De Ruiter, CDA: Ik las de brief aangaande de N209, ik lees dat er € 475.000 beschikbaar wordt gesteld en wij verwachten van u ook een financiële bijdrage aan het onderzoek. Wat als de Staten nee zeggen?

De heer Van Berkel, D66: Volgens mij hebben we het er de vorige keer over gehad, maar ik laat de beantwoording aan de wethouder. Ik had wel een vraag over het onderwerp. In de brief aan de formateur geeft het college aan: we werken goed samen met dit integrale onderzoek, we zetten deze samenwerking graag voort. Van mij had het wel een tandje scherper gemogen, dat we die financiële bijdrage nog even hadden moeten noemen. Maar ja, dat is nu te laat. Maar ik vroeg me wel af wat nu de stand van zaken is met die samenwerking. We geven in de brief aan de formateur aan, dat die wel goed verloopt, maar is er ook zicht op een mogelijk financiële tegemoetkoming? Daar ben ik benieuwd naar.

De heer Scheringa, PvdA: Ja, scherper stellen, zeker, lijkt mij ook goed. Ik zou hem ook smarter

willen maken. We vragen nu een financiële bijdrage. Als de provincie zegt: alsjeblieft, hier heb je € 5 zijn we klaar. Misschien is het een idee om te zeggen: we willen 100%, 70% of 50% hebben. Om het wat smarter te maken is dat zeker goed. Naar wie de brief moet, dat weet ik niet. De heer Blonk: Is het misschien een idee om erbij te zetten dat het een substantiële bijdrage moet zijn? Zonder een bedrag te noemen. De heer Scheringa: Ja, als het helder is. Meer dan € 5, in die zin is het wel goed. We hebben het er verleden keer over gehad. Ik kan leven met die toevoeging, meneer Blonk. Naar wie de brief moet, ik heb geen idee, als iemand er maar wat mee doet. Als dat de informateur is, is dat goed. Ik ben nog wel benieuwd naar de stand van zaken aangaande het onderzoek. In februari bij de behandeling is gezegd dat we elk kwartaal op de hoogte gesteld worden, dus ik hoop dat we dat dan binnenkort ontvangen. Misschien dat de wethouder daar nog heel kort iets over kan zeggen. De brief aan de informateur. Wat collega Ruijtenberg zegt, ja, wij missen ook duurzaamheid. Het staat heel kort genoemd in de inleiding en daarna, ik heb 4 keer gekeken, zie je het gewoon niet meer terug. Ook zeker het warmtenet was wel iets om onder de aandacht te brengen van de informateur en aan de onderhandelende partijen. Als we kijken naar het stuk over Bleizo-west, maar dat is misschien een oproep aan de andere fracties die vertegenwoordigd zijn in Provinciale Staten, misschien is het ook een idee dat jullie je eigen fractie aanspreken om hier zeker aandacht aan te schenken. Wij proberen het in ieder geval wel bij onze fractie te doen. Tenslotte, niemand heeft het genoemd, er stond ook nog iets van de RES, o.a. over metropolitane fietspaden. Mijn fractie vroeg zich af, er is een overschrijding, waarom moet dat in een slotnota, zou dat niet nu al in een tussentijdse begroting meegenomen kunnen worden en niet pas op het einde? Dat was de vraag. Dank u wel.

De heer Jumelet jr, VVD: Ik zal deze keer kort zijn. We zijn het eens met de heer Jumelet, het mag wat scherper, met feiten en cijfers. We onderbouwen het dusdanig dat het een keer hard binnen komt.

De voorzitter: Er zijn de nodige vragen gesteld over de brief. Het kan een tandje scherper analoog wat we al eerder in discussie gehad hebben. Aan wie allemaal? Ik hoor een voorstel: zeker aan de formateur, informateur en een c.c. naar het college. Hoe zit het met die € 475.000? Hoe is het met het onderzoek, is daar iets over te melden? Ik hoor ook nog de fietspaden. Het is geen hamerstuk om te zeggen: hij kan morgen de deur uit. Aan u om te kijken wat ermee te doen.

Beantwoording college

Wethouder Fortuyn: Zoals gewoonlijk heeft u de vragen weer uitstekend bijgehouden, want af en toe mis ik er weleens eentje, ik vind het fijn dat ik weer op de hoogte gebracht word. Daar ben ik heel blij mee. Ik ben natuurlijk niet blij met het feit dat de N209 en de gemeente Lansingerland, de N209 is natuurlijk langer dan alleen de gemeente Lansingerland voor alle helderheid, maar het zijn wel de verkeerde lijstje waar je hoog in de lijst staat. Die zou je niet moeten willen hebben. Ernstiger is nog, dat binnen de infrastructurele aanpak van N-wegen de hele N209 niet voorkomt op de provinciale aanpak tot en met 2033. Dat is gewoon een ernstig feit. In die zin is het goed dat Sweco nu met dit onderzoek gekomen is, laat ik dat voorop stellen. Dat is nadat wij de informateur en de formerende partijen geïnformeerd hebben over, de eerste brief die wij gestuurd hebben, de N209 en de reactie erop. De heer Ruijtenberg geeft aan: je hoeft er niet meer op te reageren, de brief is eruit. Je moet ook kijken naar de effectiviteit van deze brief. De energietransitie is in feite gewoon geen discussie. Wat wel een discussie is, is de N209. Ook het Bleizo-west dossier, dat we hier raadsbreed hebben aangenomen op het CDA na, om daar de Proeftuin Bleizo volop kansen te geven. We hebben wel de dossiers met de spanningen genoemd tussen Lansingerland en de provincie. Maar goed, dit is een brief die al weg is. Dan moet je naast 65 andere belanghebbende brieven naast alle andere stakeholders in de provincie, moeten ze maak kijken hoe waardevol dit is.

Het verkeerde lijstje op de verkeerde plek. Tandje scherper. Ik denk dat het juist een goede steun is om het inderdaad een tandje scherper te maken, met name de eerste alinea. Dat mag ook wel wat steviger. Aan de andere kant, het is ook een beetje, dat heb ik ook van andere partijen gehoord vanavond, dat er ook wel hier en daar een worsteling is. Die worsteling zit enerzijds in de toon, the tone of voice, omdat we ambtelijk, die samenwerking is gevraagd door meneer De Ruiten maar ook later door D66 en PvdA, hoe is die samenwerking dan wel? Die samenwerking ambtelijk gaat steeds beter, dat wil ik wel benadrukken. Dat wil niet zeggen dat bestuurlijk en ook de Staten daarmee de portemonnee trekken. Maar het is wel heel goed om juist die verhoudingen wel even met elkaar in ogenschouw te nemen. Neemt niet weg dat we de eerste alinea, juist met het Sweco rapport scherp kunnen aanzetten en de urgentie gewoon bovenaan de lijst zetten met de aanvulling dat het ons ook nog verbaast, de ambtenaar zit aan de overkant, dat de N209 niet in het programma zit van de aan te pakken wegen. Daarmee kunnen we de urgentie strenger neerzetten. Dat is één. Twee, de adressering. De Provinciale Staten informeren, de informateur/formateur informeren, in c.c. Gedeputeerde Staten. Ook daar hadden wij wel een worsteling. Wij hebben zo'n beetje een soort abonnement op in te spreken bij Provinciale Staten over allerlei dossiers. Je moet ook wel een beetje doseren. Neemt niet weg, dit als informatie kan je wel delen, maar of je het nou zo direct moet sturen aan Provinciale Staten in plaats van c.c., je zou het ook als een c.c. kunnen doen. En de informateur, die kan je ook informeren. Maar de coalitievorming, zoals die er nu ligt, is het wel van belang dat de gedeputeerden die er nu zitten zich geenszins, ik benadruk, geenszins in een positie zitten, die geen besluiten nemen. Ik hoor hier: demissionair, dus ze besluiten niet meer. Dat is niet waar, ze zijn nog steeds in functie en ze zijn oplopend naar de begroting van 2024. In dat verband antwoord ik even over die bijdrage, of we die wat concreter kunnen maken. Ik denk dat we dat wel kunnen doen, want wij weten sinds vandaag, we hebben wat meer zicht gekregen op het jaarverslag. De heer Blonk: Er wordt ook een begroting gemaakt, ja, nogal logisch wordt er een begroting gemaakt, dat doet de regering ook als ze demissionair zijn. Dat doet een college ook op het moment dat er nog geen college is na verkiezingen. Dat is geen argument om te zeggen: ze kunnen alle besluiten nemen. Nee. Demissionair, ik kan me niet voorstellen dat ze evenveel besluiten nemen als ze voor de verkiezingen doen. Wethouder Fortuyn: U kunt het zich niet voorstellen, maar bij wet kan het wel. En dan heb je Provinciale Staten die daar een stokje voor kunnen steken, laten we eerlijk zijn, maar ze kunnen wel met een voorstel komen en met een besluit komen. Wij kunnen uiteraard de informateur, de Provinciale Staten informeren, maar ik wil ook wel graag de gedeputeerden in dit geval rechtstreeks aanspreken. Waarom? Wij hebben jaarstukken gezien, zojuist, waarbij er meevallers zijn in de onderzoeksbudgetten. Dat geeft ons ruimte t.a.v. wat we eerder wisten, dat ze nauwelijks ruimte hadden en dat inderdaad moesten bekijken in eventueel vervolgbudgetten. Er is ruimte in het onderzoeksbudget, dus we zouden inderdaad nadrukkelijker daarop kunnen leunen, gezien de urgentie van de N209 om een substantiële bijdrage te gaan vragen over de bijdrage in het onderzoek dat wij doen, wat in principe de provincie in samenspraak met ons had moeten doen. Maar zoals wij besloten hebben met elkaar om die € 475.000 uit te trekken had alles te maken met het feit: als wij wachten op de provincie, we hebben dat besluit een paar maanden terug genomen, toen hadden we nog niet het Sweco rapport en was de urgentie nog niet zo hoog, zeker niet bij de provincie. Wij hebben wel een woonopgave en we gaan niet eerder bouwen dan wanneer we oplossingsrichtingen hebben op de N209, dan hadden we nog geen opdracht kunnen verstrekken en dan hadden we nu nog niets geweten. Wij hebben met elkaar besloten om vooruit te investeren, ook de druk op de provincie bestuurlijk te leggen om in ieder geval stappen te zetten, want anders gebeurt er helemaal niets. Dat hebben we met elkaar besloten, ik vind het een heel verstandig besluit, het was het voorstel dat we hier gedaan hebben, maar het zijn wel de consequenties van dit moment. We gaan natuurlijk bestuurlijk sturen op een faire bijdrage, zeker daar waar de maatregelen getroffen moeten worden, dat iedereen zijn deel erin gaat nemen. Er was nog een vraag over het onderzoek. De onderzoeksopdrachten zijn verstrekt. Hoe dat exact in detail is, weet ik niet, maar bij een

volgende update, ik kijk even naar de overkant, misschien dat we een tussentijdse update bij een volgende commissievergadering kunnen geven, want we zijn er wel druk mee bezig. Het onderzoek moet eind van dit jaar klaar zijn, dat is de afspraak. Maar we kunnen misschien tussentijds wel een tussenfase geven. Ik denk dat ik iedereen beantwoord heb. De heer Scheringa: Volgens mij wilde de wethouder nog beginnen over het smarter maken van het terugvragen van die € 475.000, maar daar heb ik hem daarna niet meer over gehoord. Misschien of hij daar nog wat over wil zeggen. We moeten vragen hoeveel we terug willen hebben, of het hele bedrag, met die nieuwe informatie, of dat we het alleen substantieel noemen. Ik weet niet wat het voorstel van de wethouder zou kunnen zijn op dat gebied. De voorzitter: Ik hoorde de wethouder net nog noemen: substantieel. Wethouder Fortuyn: U heeft goed geluisterd, mevrouw de voorzitter. Substantieel. Ik denk dat je even op moet passen om bedragen te noemen, dat is niet handig in deze fase.

Tweede termijn

De heer Blonk, L3B: Ik stelde net voor om het naar de informateur te sturen, naar PS en een c.c. naar Gedeputeerde Staten. Maar ik denk, gezien hetgeen de wethouder aangaf, dat het mogelijk verstandiger is dat we het sturen naar de informateur, naar Provinciale Staten en naar gedeputeerde Zevenberger. Dat we daar die brief heen sturen, ik begrijp dat dat van belang is voor verhoudingen. Dat wilde ik voorstellen en ik hoop dat de collegae in de commissie het er daar mee eens zijn.

De heer Jumelet sr, WIJ: ik ben het niet vaak eens met de heer Blonk, maar in deze zeker wel.

De heer Hofman, CU: Mijn pleidooi zou geweest zijn, dat ik ook graag een afschrift aan de informateur zou zien. Met dit voorstel kan ik heel goed leven. Dank u wel.

De heer Ruijtenberg, GL: Wederom eens met de heer Blonk.

De heer Van Berkel, D66: Ook eens. Voor alle feiten, volgens mij bestaat in de provinciewet en gemeentewet niet zoiets als demissionair, dat is alleen landelijk, dus ze kunnen gewoon doorgaan.

De heer Scheringa, PvdA: Wat betreft meneer Blonk, ja, wie zwijgt stemt toe, dus in die zin hoef ik niets te zeggen, we zijn het ermee eens. Ik had nog een vraag over de fietspaden, waarom wachten op de slotwijziging? Kan het niet bij de zomerrapportage of de begroting?

De heer Jumelet jr, VVD: Ook eens met de heer Blonk.

De voorzitter: Dat is mooi, het is duidelijk wat er met de brief moet gaan gebeuren. Die komt dus in de raad, laat dat helder zijn. Dan nog de fietspaden.

Wethouder Fortuyn: U concludeert iets af: deze komt in de raad om vast te stellen. Ik vraag eigenlijk aan de commissieleden of wij het in mandaat mogen uitvoeren, waardoor we zo snel mogelijk kunnen acteren, want anders zijn we weer een paar weken verderop. Hemelvaartsdag, een paar Pinksterdagen en dan is het weer weg.

De voorzitter: Ik zie een duimpje omhoog gaan. U heeft allemaal gehoord wat er in de brief komt te staan. Dan komt het gewoon als hamerstuk naar de raad, dan kunt u aan de bak één dezer dagen c.q. uw ambtenaren.

De heer Hofman, CU: Even formeel. Kunnen wij als commissie een besluitvormend mandaat geven?

De voorzitter: Ja. Ik word ingefluisterd. Het is conform de zienswijzen bij de verbonden partijen. Met andere woorden: dit kan. Het moet nog wel genoteerd en vastgelegd worden. Bij deze. De heer Fortuyn kan aan de bak.

Wethouder Fortuyn: Dank u wel voor het vertrouwen overigens. De MFR, de metropolitane fietsroute. Er zijn 2 fietsroutes die nog niet af zijn, of deels in ontwikkeling zijn, waarvan inmiddels bekend is dat er overschrijdingen plaats gaan vinden. We vragen daarbij straks een kredietherstel. Wij hebben de keuze gemaakt om het in de slotwijziging op te nemen. Het is gewoon een keuze. Het had op een andere manier ook gekund. Het gaat erom, dat het in de meerjaren investeringsplanning terecht gaat komen. Eind van het jaar moeten we wel de SOK tekenen, de samenwerkingsovereenkomst over de route Alexander - Lansingerland - Delft. Dus het is wel handig dat we u tussentijds informeren dat dit eraan zit te komen. Maar het is gewoon een keuze, het had ook op een andere manier gekund.

8. Actualiteiten uit de commissie

De heer Meuldijs, L3B: Met permissie een mededeling, die betrekking heeft op delen. L3B wil graag met deze commissieleden in gesprek over deelmobiliteit. Delen van scooters en soortgelijke voertuigen, het delen van ervaringen met de deelmobiliteit-aanbieders, delen van financiële lasten met die aanbieders, daar waar het gaat om overlast in ons mooie Lansingerland te voorkomen en op te lossen. Kortom: met elkaar delen van inzichten en gedachten omtrent dit onderwerp. L3B zal dan ook zeer graag een besprekingsstuk m.b.t. dit onderwerp inbrengen om met elkaar daarover te praten in de commissie ruimte van 6 juni, om die dan te behandelen. Uiteraard aan u allen de uitnodiging om voor die tijd al gedachten te delen met mij en de fractie van L3B. Ook goed om te beseffen met elkaar dat dit een mooi voorbeeld kan zijn van door te delen dit vaak de oplossing kan zijn. Dank u.

De voorzitter: U weet, de auto's moeten een beetje aan de kant volgens Den Haag, we moeten meer op de fiets. Misschien moeten we ook nog deelfietsen gaan nemen.

9. Verbonden partijen

De heer Van Harn, CDA: Een korte terugblik op de adviescommissie vervoersautoriteit van 19 april j.l. Op de agenda stond o.a. doorontwikkeling werkwijze van de adviescommissie. De bedoeling is om de huidige werkwijze van de adviescommissie beter te laten functioneren. Er mag meer ruimte komen in de agenda voor het uitbrengen van advies door de aangesloten gemeenten. De MRDH stelt daarom voor om digitale beeldvormende avonden te gaan houden, zodat de leden input kunnen leveren t.b.v. een preadvies, dat vervolgens in de bijeenkomsten van de adviescommissie besproken zal worden. Het gevolg is wel van dit voorstel dat de doorlooptijd langer gaat worden. Een ander agendapunt was de strategische agenda 2023-2026 met de titel 'met elkaar en voor elkaar'. Daarin zullen o.a. de begroting, de jaarrekening en de diverse strategische kernelementen aan de orde gaan komen. De reflecties daarover zullen als rode draden in een woordelijk verslag worden vastgelegd. Er is gevraagd om een duidelijke jaarplanning samen met de lijst van de op te volgen aanbevelingen en adviezen. Dan, de nota van beantwoording komt eraan of die is misschien al binnen. Dit n.a.v. de input van betrokken gemeenten. Deze nota zal naar alle 21 gemeenten gestuurd worden. Dat was 19 april, dus het zou kunnen zijn dat die inmiddels binnen is. Na de zomer begint de MRDH met een startnotitie en die heet 'brede welvaart'. Dat moet een richtinggevend document worden. Dan was er een nieuw punt op de agenda, dat ging over de vergader ruimten. Omdat de zalen in het MRDH gebouw niet voldoen om zowel de adviescommissie vervoersautoriteit als economisch vestigingsklimaat goed te faciliteren, wordt er overwogen om voortaan in diverse gemeentehuizen de bijeenkomsten te gaan houden. De locaties moeten dan het liefst ook goed bereikbaar zijn met openbaar vervoer. We gaan zien hoe dat gaat worden. Dan wil ik

jullie nog wijzen op een brief die is binnengekomen, een brief van 21 april, die heeft u waarschijnlijk al gelezen. Daarin wordt aangegeven, dat er zorgen zijn rondom de financiële situatie van de RET mede als gevolg van de verminderde vervoersbewegingen vanwege corona, vanwege de personeelstekorten, die als gevolg daarvan weer hoge kosten met zich meebrengen. Conclusie van de brief is: de financiële opgave van de RET is groot. Voor zover.

De heer Jumelet, WIJ: Dank aan de heer Van Harn voor de terugkoppeling. Ik had even een praktische vraag. Uw eerste punt over digitale beeldvorming, is die bedoeld voor ons als commissie c.q. raad? Om u een mening mee te geven. Een tweede vraag die daaraan gekoppeld is. Ik mag aannemen, als dat inderdaad zo is, dat wij via de griffie dan de datum door krijgen, want het is wel interessant om wellicht te volgen dan. De heer Van Harn: Een hele goede vraag. Ik kijk met één oog naar de heer Blonk, die knikt ja. Dus ja, waarschijnlijk een zo breed mogelijk deelnemersveld bij deze beeldvormende avonden.

10. Rondvraag en sluiting

De voorzitter, om 23.00 uur: Rondvragen hebben we niet. Dan is het één minuut voor elf, zo te zien, keurig, we zijn op tijd klaar. Dank voor uw inbreng. Wel thuis.